2026/261

2026.2.2.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2026/261 RENDELETE

(2026. január 26.)

az orosz földgáz behozatalának fokozatos megszüntetéséről és az orosz olaj behozatalának fokozatos megszüntetésére való felkészülésről, az esetleges energiafüggőségek hatékonyabb nyomon követéséről és az (EU) 2017/1938 rendelet módosításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 194. cikke (2) bekezdésére és 207. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ([1]),

a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében ([2]),

mivel:

(1) Az Oroszországi Föderáció által 2022 februárjában Ukrajna ellen jogellenesen indított, teljes körű invázió rávilágított arra, hogy milyen drámai következményei vannak a piacokra és a biztonságra nézve az orosz földgázra való fennálló ráutaltságnak. Az állam- illetve kormányfők ezért a 2022. március 11-i versailles-i nyilatkozatukban megállapodtak abban, hogy fokozatosan csökkenteni kell és végül teljes mértékben meg kell szüntetni az orosz energiától való függőséget. A Bizottság REPowerEU: Közös európai fellépés a megfizethetőbb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energiáért című, 2022. március 8-i és a REPowerEU-ról szóló, 2022. május 18-i közleményében konkrét intézkedéseket javasolt annak érdekében, hogy az orosz energiaimporttól való elszakadást jelentő teljes diverzifikáció biztonságos, megfizethető és fenntartható módon menjen végbe. Azóta jelentős előrelépés történt az Oroszországi Föderációból érkező gázellátástól való eltávolodás érdekében megvalósítandó diverzifikáció folyamatában. Mivel az Unióba érkező orosz földgáz fennmaradó behozatali volumene ennek ellenére is jelentős, a Bizottság az orosz energiaimport megszüntetésének ütemtervéről (REPowerEU ütemterv) szóló, 2025. május 6-i közleményében jogalkotási javaslatot jelentett be az orosz földgáz behozatalának teljes megszüntetésére és az energiafüggőség kezelésével kapcsolatos meglévő keret javítására vonatkozóan. Az Unió energiabiztonságának és energetikai rezilienciájának biztosítása érdekében sürgős és stratégiai szükségszerűség a REPowerEU ütemtervében említett összes még fennálló energiafüggőség kezelése.

(2) Már az Ukrajna elleni teljes körű invázió előtt is több alkalommal volt példa az ellátás előre be nem jelentett és indokolatlan csökkentésére, illetve megszakítására, és az Oroszországi Föderáció azóta is fegyverként használja az energiát, ami azt mutatja, hogy az Oroszországi Föderáció módszeresen, politikai fegyverként kihasználja az orosz gázellátástól való függőséget, hogy kárt okozzon az uniós gazdaságnak. Ez súlyos negatív hatást gyakorol a tagállamokra és általában véve az Unió gazdasági biztonságára, az egységes piac stabilitására, az uniós fogyasztókra és a versenyképességre. Az Unió ezért a továbbiakban nem tekintheti megbízható energiakereskedelmi partnernek az Oroszországi Föderációt és az orosz energiavállalatokat

([1]) 2025. szeptember 18-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).
([2]) Az Európai Parlament 2025. december 17-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2026. január 26-i határozata.

(3) 2006 januárjában az Oroszországi Föderáció egy hideghullám közepén leállította egyes délkelet- és közép-európai országokba irányuló földgázellátását, ami megemelte az árakat, továbbá kárt okozott a polgároknak, illetve ennek veszélyével fenyegetett. 2009. január 6-án az Oroszországi Föderáció ismét teljesen leállította az Ukrajnán áthaladó gázszállítást, ami 18 tagállamot érintett, mindenekelőtt Közép- és Kelet-Európában. Az ellátásnak ezen megszakítása súlyos gázpiaci zavarokat okozott az említett régiókban és az egész Unióban. Néhány tagállamba közel 14 napon keresztül egyáltalán nem érkezett földgáz, arra kényszerítve azokat, hogy iskolákban és gyárakban tartósan lekapcsolják a fűtést, ami miatt szükségállapotot kellett kihirdetniük. 2014-ben az Oroszországi Föderáció megszállta és jogellenesen annektálta a Krím félszigetet, lefoglalta az ott található ukrán gáztermelési eszközöket, és csökkentette a gázellátást több olyan tagállam számára, amelyek bejelentették, hogy gázzal fogják ellátni Ukrajnát, ami pedig piaci zavarokhoz és áremelkedésekhez vezetett és sértette a gazdasági biztonságot. Az Oroszországi Föderáció állami ellenőrzés alatt álló, monopolhelyzetben lévő exportőre, a Gazprom számos bizottsági vizsgálat tárgyát képezte az uniós versenyszabályok lehetséges megsértése miatt, ezt követően pedig a Bizottság versenyjogi aggályainak eloszlatása érdekében megváltoztatta piaci magatartását. A szóban forgó versenyjogi problémák több esetben is egyrészt a Gazprom gázellátási szerződéseiben szereplő, a gáznak a célországon kívüli viszonteladását megtiltó, úgynevezett „területi korlátozásokkal”„ másrészt pedig a Gazprom által folytatott, bizonyítottan tisztességtelen árképzési gyakorlatokkal és politikai engedményektől – mint például az orosz csővezeték-projektekben való részvételtől vagy az uniós energiaeszközök feletti ellenőrzés megszerzésétől – függővé tett energiaellátással voltak kapcsolatosak.

(4) Az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni, 2022 februárjában provokáció nélkül indított és indokolatlan agressziós háborúja, majd ezt követően a fegyverként alkalmazott gázszállítás-csökkentés és az azzal összefüggő, a gázellátás szándékosan előidézett zavaraira visszavezethető piaci manipuláció rávilágított az Unió és a tagállamok sebezhetőségeire és függőségi helyzetére, amelyek nyilvánvalóan magukban hordozzák annak lehetőségét, hogy közvetlen és súlyos hatást gyakoroljanak az uniós gázpiac működésére, az Unió gazdaságára és alapvető biztonsági érdekeire, valamint közvetlen kárt okozzanak az uniós polgároknak, mivel az energiaellátás zavarai káros hatást gyakorolhatnak az emberek egészségére, illetve életére. Bizonyítékokkal alátámasztható, hogy az állami ellenőrzés alatt álló Gazprom vállalat szándékosan manipulálta az Unió energiapiacait az energiaárak emelése érdekében. Az Unióban a Gazprom ellenőrzése alatt álló nagy föld alatti tárolók példátlanul alacsony szinten voltak feltöltve, az orosz vállalatok csökkentették az uniós gázelosztó központokon történő értékesítés volumenét, és az inváziót megelőzően teljes mértékben beszüntették saját értékesítési platformjuk használatát, ami hatással volt a rövid távú piacokra, és súlyosbította azt a már egyébként is szűkös ellátási helyzetet, amely Ukrajna Oroszországi Föderáció általi jogellenes inváziója után kialakult. 2022 márciusától az Oroszországi Föderáció szisztematikusan leállította vagy csökkentette a tagállamokba irányuló földgázszállítást, ami jelentős zavarokhoz vezetett az uniós gázpiacon. Ez mindenekelőtt a Yamal-csővezetéken keresztül az Unióba irányuló ellátást, Finnország ellátását, valamint az Északi Áramlat 1 gázvezetéket érintette, ahol a Gazprom először csökkentette az áramlást, végül pedig teljes egészében leállította a földgázellátást.

(5) Az Oroszországi Föderáció által a gázellátás fegyverként való használata és a gázáramlás szándékos megzavarásával elért piaci manipuláció nyomán az Unióban 2022-ben hirtelen és meredeken megemelkedtek az energiaárak, ami 2022-ben példátlan árszintekhez vezetett, az előző évek átlagának akár nyolcszorosát is elérve. Mindezek következtében alternatív gázellátási forrásokat kellett találni, meg kellett változtatni az ellátási útvonalakat, a gáztárolókat a télre készülve fel kellett tölteni, valamint megoldást kellett találni az Unió gázinfrastruktúrájában jelentkező szűk keresztmetszetek problémájára, ami még inkább hozzájárult a nagyfokú áringadozáshoz és a 2022-es példátlan áremelkedéshez.

(6) A kivételesen magas gázárak nyomán megemelkedtek a villamosenergia-árak, és más energiatermékek ára is megnőtt, ami tartósan magas inflációt eredményezett. A magas energiaárak és az instabilitás okozta mély gazdasági válság, amely számos tagállamban negatív növekedési rátával járt együtt, veszélyeztette az Unió gazdaságát, aláásta a fogyasztók vásárlóerejét, és megnövelte a gyártási költségeket, ez pedig kockázatot jelentett a társadalmi kohézióra és a stabilitásra, de még az emberi életre, illetve egészségre nézve is. Az ellátás megszakadása nagyon súlyos problémákat idézett elő az uniós energiaellátás biztonságát illetően is, tizenegy tagállam pedig arra kényszerült, hogy az (EU) 2017/1938 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([3]) alapján energiaválság-szintet állapítson meg. Az Unió válság alatti függőségi helyzetének kihasználása lehetővé tette az Oroszországi Föderáció számára, hogy piaci manipulációk révén rekordmagas nyereséget érjen el az Európával folytatott fennmaradó energiakereskedelemből, a gázimportból származó bevételek 2024-ben pedig még mindig 15 milliárd EUR-t értek el. Az említett bevételeket az Unió elleni további gazdasági támadások finanszírozására lehetett fordítani, a gazdasági biztonság aláásására törekedve. Az említett bevételeket fel lehetett használni emellett az Ukrajna elleni agressziós háború finanszírozására is, amely pedig komoly fenyegetést jelent Európa politikai és gazdasági stabilitására nézve.

([3]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1938 rendelete (2017. október 25.) a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről és a 994/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 280., 2017.10.28., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj).

(7) A közelmúltbeli válság bizonyította, hogy az energiatermékeket szállító partnerekkel fenntartott, bizalmon alapuló kereskedelmi kapcsolatok elengedhetetlenek a piaci stabilitás megőrzéséhez, az emberi élet és egészség, valamint az Unió alapvető biztonsági érdekeinek védelméhez, különösen mivel az Unió nagymértékben függ a harmadik országokból származó energiaimporttól. Az Oroszországi Föderációból érkező energiaellátás fenntartása folyamatos gazdasági és biztonsági kockázatoknak tenné ki az Uniót, ezért inkább csökkentené, mintsem növelné az energiaellátása biztonságát. Még az orosz gáz kisebb importvolumenétől való függőség is – ha azzal az Oroszországi Föderáció visszaél – jelentősen torzíthatja az árdinamikát, még ha csak ideiglenesen is, és zavart idézhet elő az energiapiacokon, különösen azokban a régiókban, amelyek továbbra is jelentős mértékben függnek az Oroszországi Föderációból származó behozataltól. Tekintettel a piaci manipulációk és az ellátási zavarok régóta fennálló és következetes mintázatára, valamint arra a tényre, hogy az Oroszországi Föderáció kormánya a gázkereskedelmet következetesen fegyverként használja, mégpedig kereskedelmi célok helyett politikai célok elérésére, helyénvaló jogilag kötelező erejű intézkedéseket hozni az Unió minden olyan, még fennálló sebezhetőségének a megszüntetésére, amely az Oroszországi Föderációból – akár csővezetéken keresztül (a továbbiakban: vezetékes gáz), akár cseppfolyósított földgáz (LNG) formájában – érkező földgáz behozatalától való függésből ered.

(8) Az e rendeletben a nemzetközi ügyletekre vonatkozóan előírt korlátozások összhangban vannak az Unió egyéb területeken folytatott külső tevékenységével, ahogy azt az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 21. cikkének (3) bekezdése előírja. Az Unió és az Oroszországi Föderáció közötti kapcsolatok nagymértékben romlottak az elmúlt években, különösen 2022 óta. Ennek oka az, hogy az Oroszországi Föderáció nyíltan figyelmen kívül hagyja a nemzetközi jogot, valamint különösen az, hogy az Oroszországi Föderáció provokáció nélkül, indokolatlan agressziós háborút indított Ukrajna ellen. Az Unió, válaszul az Oroszországi Föderáció Ukrajnával szembeni lépéseire, 2014 júliusa óta fokozatosan korlátozó intézkedéseket vezetett be az Oroszországi Föderációval folytatott kereskedelemre vonatkozóan. A Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó egyezmény és különösen az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény XXI. cikke szerinti kivételek (biztonsággal kapcsolatos kivételek) és az Orosz Föderációval kötött partnerségi és együttműködési megállapodás szerinti hasonló kivételek alapján az Unió dönthet úgy, hogy az Oroszországi Föderációból behozott áruk tekintetében nem biztosítja a más országokból importált hasonló termékek számára biztosított előnyöket (legnagyobb kedvezményes elbánás). Ezért nincs akadálya annak, hogy az Unió tilalmakat vagy korlátozásokat vezessen be az Oroszországi Föderációból származó áruk behozatalára vonatkozóan, amennyiben úgy ítéli meg, hogy az Unió és az Oroszországi Föderáció közötti nemzetközi kapcsolatokban fennálló szükséghelyzet idején hozott ilyen intézkedések szükségesek az Unió alapvető biztonsági érdekeinek védelme érdekében.

(9) Az LNG behozatalának diverzifikálása elengedhetetlen az Unión belüli energiabiztonság megerősítéséhez és fenntartásához. Azon kockázat megelőzése érdekében, hogy az LNG-terminálok kapacitásainak az orosz vállalatok általi hosszú távú lekötését az alternatív forrásokból származó behozatal megakadályozására lehessen felhasználni kapacitásfelhalmozási gyakorlatok révén, így például a cseppfolyósítási vagy tárolási kapacitások lekötése révén azok tényleges felhasználása nélkül vagy azzal a céllal, hogy ezzel megakadályozzák az infrastruktúra versenytársak általi igénybevételét, a szabályozó hatóságoknak és a versenyhatóságoknak adott esetben teljes mértékben ki kell használniuk az uniós és nemzeti energia- és versenyjog alapján rendelkezésre álló megalapozott jogi eszközöket. Amennyiben a vámhatóságok az orosz gázból eredő biztonsági vagy védelmi kockázatok fennállását állapítják meg annak az Unió vámterületére való belépése előtt, ezen kockázatok elkerülése érdekében alkalmazniuk kell a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([4]) (a továbbiakban: az Uniós Vámkódex) kockázatkezelésre vonatkozó rendelkezéseit.

(10) A Bizottság alapos értékelést készített az Oroszországi Föderációból származó földgáz importja esetleges betiltásának az Unióra és tagállamaira gyakorolt hatásáról. Az előkészítő munka mellett 2022 óta több részletes elemzés készült és jelent meg az orosz gáz teljes kivezetésének következményeiről, és a Bizottság az érdekelt felekkel, külső szakértőkkel és ügynökségekkel folytatott számos konzultációra, valamint az orosz gáz fokozatos kivezetésének hatásairól szóló tanulmányokra is támaszkodott. A Bizottság elemzése alapján az orosz földgázimport lépésenkénti, összehangolt és jól felkészült módon, a szolidaritás szellemében történő megszüntetése valószínűleg csak korlátozott hatással lesz az uniós energiaárakra, és azáltal, hogy egy megbízhatatlan kereskedelmi partner kilép az uniós piacokról, javítani, nem pedig veszélyeztetni fogja az Unió energiaellátásának biztonságát. Ahogy az a REPowerEU-ütemtervben is szerepel, a REPowerEU terv végrehajtása nyomán már csökkentek az Oroszországi Föderációból érkező ellátástól való uniós függőségek, például a gázkereslet csökkentésére, illetve a megújuló energiaforrások elterjedésének felgyorsítására irányuló intézkedések bevezetése által, valamint az energiaellátás diverzifikációjának aktív támogatása és az Unió tárgyalási pozíciójának a közös gázbeszerzés útján történő növelése révén. A hatásvizsgálat azt is kimutatta, hogy a diverzifikációs szakpolitikák előzetes koordinációja révén elkerülhetők az árakra vagy az ellátásra gyakorolt káros hatások.

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács 952/2013/EU rendelete (2013. október 9.) az Uniós Vámkódex létrehozásáról (HL L 269., 2013.10.10., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

(11) E rendelet teljes mértékben összeegyeztethető az Unió azon stratégiájával, hogy a dekarbonizáció fokozása és a helyi forrásokból előállított tiszta energia gyors bővítése révén csökkentse a fosszilis tüzelőanyagok behozatalától való függőségét. Ahogy az a REPowerEU ütemtervben is szerepel, a REPowerEU terv végrehajtása már eddig is jelentős, évi több mint 60 milliárd köbméter gázimport-csökkenést eredményezett 2022 és 2024 között, ami lehetővé tette az Unió számára, hogy egyre inkább függetlenedjen az Oroszországi Föderációból származó ellátástól. A függőség további csökkentését egyrészt a gázkereslet visszafogására, az energiahatékonyság növelésére vagy a zöld átállás felgyorsítására irányuló intézkedések tették lehetővé a szél- és napenergia-termelési kapacitás gyorsított kiépítése révén – amely jelentősen növeli a megújuló energiaforrások részarányát az energiaszerkezetben –, másrészt elősegítette azt az energiaellátás diverzifikálásának aktív támogatása és az Unió tárgyalási pozíciójának a közös gázbeszerzés révén történő növelése. Az energetikai átállás teljes körű végrehajtása, a megfizethető energiára vonatkozó közelmúltbeli cselekvési terv és egyéb intézkedések, különösen az energiaigényes termékek, például a műtrágyák alacsony szén-dioxid-kibocsátású alternatíváinak előállítására irányuló beruházások emellett 2030-ig várhatóan akár 100 milliárd m^3 földgázt is felváltanak. Ezen együttes erőfeszítések megerősítik az Unió rezilienciáját, versenyképességét és nyitott stratégiai autonómiáját, támogatják az európai iparágakat, kkv-kat és állampolgárokat, emellett megkönnyítik az Oroszországi Föderációból származó gáz behozatalának fokozatos megszüntetését.

(12) A versailles-i nyilatkozattal és a REPowerEU tervről szóló közleménnyel összhangban számos gázimportőr már megszüntette vagy jelentősen csökkentette az Orosz Föderációból származó gázellátását. A hatásvizsgálatban foglaltaknak megfelelően a meglévő ellátási szerződések keretében fennmaradó gázvolumenek fokozatos kivezetése megvalósulhat jelentős gazdasági hatás vagy ellátásbiztonsági kockázatok nélkül a globális gázpiacon elegendő alternatív beszerzési forrás rendelkezésre állása, az uniós gázpiac jó összekapcsoltsága és megfelelő importinfrastruktúra rendelkezésre állása következtében. A kapcsolódó intézkedéseknek összhangban kell lenniük az Unió jelenlegi energiaügyi keretével.

(13) Egyes esetekben az LNG-szállítmányok olyan különböző országokban előállított gázt tartalmaznak, amit összekevernek. Az Oroszországi Föderációból származó földgázimport tilalmát ezért az ilyen szállítmányokon belüli, Oroszországi Föderációban előállított gázmennyiségekre is alkalmazni kell. Amennyiben az importőrök egyértelmű dokumentumokkal tudják igazolni az Oroszországi Föderáción kívül termelt LNG részarányát, lehetővé kell tenni az LNG-szállítmányban található nem orosz LNG-mennyiségek behozatalát.

(14) A rövid távú ellátási szerződések kisebb volumeneket érintenek, mint azok a nagy, hosszú távú szerződések, amelyeket az importőrök orosz vállalatokkal kötöttek, és a meglévő rövid távú ellátási szerződéseknek a hatálya minden esetben közel lesz a lejárathoz, amikor e rendelet hatályba lép. Ebből adódóan a meglévő rövid távú ellátási szerződésekből eredő gazdasági biztonsági kockázat vélhetőleg alacsony. Ezért helyénvaló mentesíteni a meglévő rövid távú ellátási szerződéseket a behozatali tilalom azonnali alkalmazása alól, és átmeneti időszakot engedélyezni az LNG behozatala tekintetében 2026. április 25-ig, figyelembe véve az (EU) 833/2014 tanácsi rendelet ([5]) 3ra. cikkét, 2026. június 17-ig pedig a vezetékes gázra.

(15) A hosszú távú ellátási szerződéssel rendelkező importőröknek valószínűleg több időre lesz szükségük ahhoz, hogy alternatív ellátási útvonalakat és forrásokat találjanak, mint a rövid távú ellátási szerződéssel rendelkező importőröknek, mivel a hosszú távú ellátási szerződések általában az idő előrehaladtával jóval nagyobb volumeneket érintenek, mint a rövid távú ellátási szerződések. A meglévő hosszú távú ellátási szerződések tekintetében ezért átmeneti időszakot kell bevezetni a gázimport tilalma vonatkozásában annak érdekében, hogy a hosszú távú ellátási szerződéssel rendelkező importőröknek elegendő idejük legyen az ellátásuk rendezett módon történő diverzifikálására. Míg az LNG világszerte beszerezhető, és az LNG-ügyfelek általában nem szembesülnek fizikai akadályokkal az alternatív beszállítókra való átállás során az LNG világpiacán, a vezetékesgáz-ügyfelek esetében – különösen az LNG-infrastruktúrával nem rendelkező országokban – bonyolultabb lehet a diverzifikáció. Ezért hosszabb átmeneti időszakot kell biztosítani a meglévő hosszú távú vezetékesgáz-ellátási szerződések szerinti gázellátásra.

(16) Sajátos helyzet alakult ki az olyan országok esetében, amelynek az ellátása jelenleg az orosz vezetékes gázra vonatkozó hosszú távú ellátási szerződések keretében történik, és amelyet különösképpen érintenek az Oroszországi Föderációból kiinduló ellátási útvonalak közelmúltbeli, az ezen ellátási útvonalakon keresztül történő gázbehozatal lehetőségének megszűnésével járó változásai, mivel a szerződés szerint megvásárolt gázt csak korlátozott mértékben vagy egyáltalán nem lehet kerülő útvonalakon elszállítani az országba. A helyzet orvoslása érdekében jelenleg más tagállamok szolgáltatói biztosítják a vezetékes gáz szállítását az Oroszországi Föderáció szállítóival kötött rövid távú ellátási szerződések keretében, nem túlterhelt rendszerösszekötési pontokon keresztül. Az említett nagyon sajátos helyzet miatt, és annak érdekében, hogy elegendő idejük legyen az új szolgáltatók megtalálásához, hosszabb átmeneti időszakot kell alkalmazni azon rövid távú ellátási szerződésekre is, amelyeket az Oroszországi Föderációban működő szolgáltatókkal kötöttek, és amelyeket az orosz gáz ellátási útvonalainak változásai által érintett, tengerparttal nem rendelkező országok ellátására használnak.

([5]) A Tanács 833/2014/EU rendelete (2014. július 31.) az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről (HL L 229., 2014.7.31., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/833/oj).

(17) Bár indokoltnak tűnik mentesíteni az orosz gázbehozatalra vonatkozó tilalom azonnali alkalmazása alól a meglévő „elől” ellátási szerződéseket, az e rendelet hatálybalépése előtt kötött szerződések közül nem mindegyik kaphat ilyen ideiglenes mentességet. Valamennyi meglévő árubeszerzésre irányuló szerződés ideiglenes mentesítése a tilalom alól valójában arra ösztönözhette volna az orosz szolgáltatókat, hogy az e rendeletre irányuló bizottsági javaslat közzététele és a tilalom hatálybalépése között eltelt időt arra használják fel, hogy új szerződések megkötésével, illetve a meglévő ellátási szerződések módosítása vagy az ilyen szerződések szerinti rugalmassági mechanizmusok alkalmazása révén megnövelt volumenek útján növeljék a jelenlegi ellátás szintjét. Annak biztosítása érdekében, hogy az Oroszországi Föderációból származó behozatal a tilalom következtében ne növekedjen, hanem csökkenjen, e rendelet nem jutalmazhatja a vállalatokat azért, hogy új orosz gázbehozatali szerződéseket kötnek az e rendeletre irányuló bizottsági javaslat közzététele és a tilalom hatálybalépése közötti időszakban azzal, hogy átmeneti időszakot is biztosítanak a számukra. Az állam-, illetve kormányfők már 2022 márciusában kötelezettséget vállaltak az orosz gázellátás fokozatos megszüntetésére és a Bizottság erre a kötelezettségvállalásra építve javaslatot tett a REPowerEU stratégiára, a REPowerEU tervre és a REPowerEU ütemtervre. Legkésőbb az e rendeletre irányuló javaslat közzétételétől fogva már nem volt helyénvaló az ezen időpont után megkötött szerződéseket „elődszerződéseknek” tekinteni. A 2025. június 17. után kötött szerződésekre ezért nem vonatkozhatnak a már meglévő rövid távú és hosszú távú ellátási szerződésekre vonatkozó kivételes átmeneti rendelkezések.

(18) Annak elkerülése érdekében, hogy a meglévő ellátási szerződésekben előírt behozatali volumeneket megnöveljék, e rendelet alkalmazásában a meglévő szállítási szerződések módosításait új szerződéseknek kell tekinteni, és a behozatali volumeneknek a szerződéses rugalmassági mechanizmusok alkalmazása révén történő megnövelése esetén nem alkalmazhatók az átmeneti időszak előnyei. Kivételeket kell biztosítani a meglévő ellátási szerződések szükséges módosításainak bizonyos eseteire vonatkozóan, feltéve, hogy azok révén nem növelik a szerződött mennyiségeket vagy nyújtják meg a szállítás ütemezését. A meglévő ellátási szerződésekben már előírt árindexálásból eredő árváltozások nem minősülnek a meglévő szerződések módosításának.

(19) Ez a rendelet egyértelmű jogi tilalom alá helyezi az orosz földgáz behozatalát, és mint a gázimportőrök ellenőrzésén kívül eső, szuverén uniós jogi aktus, jogellenesnek nyilvánítja a földgáz Oroszországi Föderációból származó behozatalát, mégpedig közvetlen joghatással és anélkül, hogy a tagállamok mérlegelési jogkörrel rendelkeznének a jogi aktus alkalmazását illetően.

(20) Más áruktól eltérően a földgáz homogén áru, amellyel nagy volumenben kereskednek, és gyakran előfordul, hogy a kereskedők nagykereskedelmi szinten többször is továbbértékesítik a tételeket. Figyelembe véve, hogy a földgáz eredetének nyomon követése rendkívül bonyolult, és szem előtt tartva, hogy orosz szolgáltatók megpróbálhatják kijátszani ezt a rendeletet – például közvetítőkön keresztül történő értékesítéssel, átrakodással vagy más országokon keresztül történő szállítással – e rendeletnek hatékony keretet kell biztosítania a tilalom kijátszásának megelőzésére. Az érintett hatóságok számára ezért lehetővé kell tenni, hogy megtegyék a szükséges intézkedéseket annak megállapítása érdekében, hogy az Unió vámterületére szállítottak-e az Oroszországi Föderációból származó földgázt az e rendelet kijátszására létrehozott rendszereken keresztül. Annak meghatározásakor, hogy a földgázt szabad forgalomba bocsátják-e az Unióban, a vámhatóságoknak nemcsak a vám-árunyilatkozatban megadott információkra kell hagyatkozniuk, hanem lehetőséget kell kapniuk arra, hogy más releváns információk alapján értékeljék, hogy az Unióba behozott árut ténylegesen szabad forgalomba bocsátásra szánják-e. E rendeletben elő kell írni továbbá, hogy azonosítani kell úgy az Unióba importált földgáz termelő országát, mint az ellátási láncát.

(21) A földgázimportőröket arra kell kötelezni, hogy bocsássanak a hatóságok rendelkezésére minden olyan információt, amely az Unióba behozott földgázt termelő ország azonosításához szükséges, valamint amelynek segítségével megállapítható, hogy az importált gáz az általános tilalom vagy valamely kivétel hatálya alá tartozik-e. A „származási hely” fogalma az uniós vámjog alapján nem mindig teszi lehetővé az importált gáz termelő országának azonosítását, például amikor a gázt az Oroszországi Föderáció elhagyása után feldolgozták (pl. cseppfolyósították vagy újragázosították). E rendeletnek ezért ki kell terjednie azokra az esetekre is, amikor az uniós vámjog szerinti „származási ország” nem azonos azzal az országgal, amelyben a gázt kitermelték, továbbá a rendeletben szerepelnie kell olyan mechanizmusnak, amely révén ellenőrizhető, hogy a földgázt az Oroszországi Föderációban termelték-e ki vagy cseppfolyósították-e. Az árutovábbítás esetét kivéve a tilalomnak ki kell terjednie minden olyan gázra, amelyet az Unióba történő behozatalt megelőzően az Oroszországi Föderációból exportáltak, akár Oroszországból az Unióba irányuló közvetlen export, akár harmadik országon keresztüli közvetett export útján.

(22) A vezetékes gáz és az LNG sajátos jellemzői miatt, valamint a termelő ország kilétének ellenőrzésére és az esetleges ideiglenes mentességek feltételeinek megállapítására irányuló folyamat zökkenőmentessége érdekében be kell vezetni egy olyan előzetes engedélyezési eljárást, amelyre még azt megelőzően kerül sor, hogy a gáz az Unió vámterületére belépne. Engedély hiányában a behozatalt meg kell tagadni. Az engedélyező hatóságokat, illetve adott esetben a vámhatóságokat előzetesen tájékoztatni kell az Unióba irányuló tervezett behozatalról, és be kell nyújtani számukra azokat az információkat, amelyek szükségesek a termelő ország kilétének ellenőrzéséhez és annak megállapításához, hogy teljesülnek-e az e rendelet szerinti ideiglenes mentesség feltételei. Az engedélyező hatóságoknak – az Unióba irányuló gázbehozatal megkönnyítése érdekében – ugyan törekedniük kell arra, hogy az információk importőr általi benyújtása és az Unió vámterületére való tervezett belépés közötti időszakon belül kiadják az engedélyt, azonban képesnek kell lenniük arra, hogy döntésüket később hozzák meg, különösen, ha kétségek merülnek fel a benyújtott információkkal kapcsolatban. Az előzetes engedély nem érintheti a vámhatóságok meglévő végrehajtási hatásköreit. A termelő országokból származó földgáz behozatalát mentesíteni kell e kötelezettség alól, amennyiben az Unió a múltban jelentős volumeneket importált ezekből az országokból, továbbá amennyiben az említett országok – az orosz gáz behozatalára kivetett tilalom, illetve az orosz gázinfrastruktúra, az orosz gázvállalatok vagy az ilyen vállalatokat irányító személyek tekintetében bevezetett szankciók révén – bizonyították, hogy nem akarják támogatni az orosz gázágazatot, illetve amennyiben ezek az országok nem rendelkeznek a földgáz csővezetékeken keresztül vagy LNG formájában történő behozatalához szükséges infrastruktúrával. A Bizottságnak össze kell állítania ezen országok jegyzékét és naprakésszé kell tennie azt.

(23) Az engedélyező hatóság és adott esetben a vámhatóság számára lehetővé kell tenni, hogy a behozatal jogszerűségének értékeléséhez szükséges valamennyi információt megkérhesse. Lehetővé kell tenni számukra továbbá, hogy más forrásokból származó információkra is támaszkodhassanak. Mivel az értékelés szempontjából releváns elemeket meghatározó szerződéses feltételek gyakran összetettek, a hatóságokat fel kell hatalmazni arra, hogy részletes információkat kérjenek az importőröktől a szerződések tekintetében, beleértve a teljes ellátási szerződéseket is, amennyiben ez szükséges bizonyos záradékok vagy más szerződéses rendelkezésekre való hivatkozások kontextusának megértéséhez. E rendeletnek olyan szabályokat kell tartalmaznia, amelyek biztosítják az érintett vállalkozások üzleti titkainak hatékony védelmét.

(24) Hatásköreik gyakorlása során az engedélyező hatóságoknak és a vámhatóságoknak a végrehajtási intézkedéseik során az olyan rendszerösszekötési pontokra, LNG-létesítményekre vagy tranzitvezetékekre kell összpontosítaniuk, ahol a kijátszás kockázata magas. Az olajszállításban megfigyelt jelenség, hogy a korlátozó intézkedések kijátszása céljából úgynevezett „árnyékflottákat” vesznek igénybe, amelyek az LNG-behozatal esetében is kockázatot jelenthetnek, aláásva ezáltal e rendelet célkitűzéseinek megvalósítását. Amennyiben szükséges, az e rendelet végrehajtása során azonosított potenciális kijátszási gyakorlatok kezelése érdekében a hatóságoknak – egymással szorosan együttműködve – ki kell igazítaniuk végrehajtási prioritásaikat. Emellett a Bizottságnak folyamatosan nyomon kell követnie a harmadik országokon áthaladó orosz földgázszállítást is.

(25) Az orosz gázszállítási infrastruktúra egyes részei közvetlenül kapcsolódnak az Unióhoz, míg az Oroszországi Föderációt az Unióval összekötő tranzitvezetékek egy része harmadik országokon keresztül halad anélkül, hogy jelenleg lennének belépési pontok az Oroszországi Föderáció és az Unió között. Vélelmezni kell tehát, hogy az Oroszországi Föderáció és az Unió, valamint Belarusz és az Unió közötti határokon, rendszerösszekötőkön vagy rendszerösszekötési pontokon keresztül, vagy gázvezetéken – például a TurkStream gázvezetéken keresztül a Strandzha 2 / Malkoclar rendszerösszekötési ponton – behozott földgáz az Oroszországi Föderációból származik vagy azt közvetlenül vagy közvetve az Oroszországi Föderációból exportálták. Amennyiben azt állítják, hogy az említett határokra, rendszerösszekötőkre vagy rendszerösszekötési pontokra érkező földgáz az Oroszországi Föderáción keresztüli „árutovábbítási eljárás” hatálya alá esik, szigorú ellenőrzéseket kell alkalmazni. Az Oroszországi Föderáció jelentős gázexportőr, de gáztranzitországként eddig nem töltött be jelentős szerepet. Ez számos olyan tényezőnek tudható be, mint például az újragázosítási infrastruktúra hiánya, az Oroszországi Föderáció gázkereskedelmének a csővezetékek exportmonopóliumán keresztül történő megszervezése, az orosz gázvállalatok nem árutovábbításon alapuló üzleti modelljei, valamint az Oroszországi Föderáció földrajzi elhelyezkedése. Ennek megfelelően, továbbá figyelembe véve az orosz szállítóknak a behozatali tilalom megkerülésére irányuló ösztönzőit, a vámhatóságoknak el kell utasítaniuk az állítólagosan árutovábbítás keretében érkező földgázvolumenek behozatalát, kivéve, ha egyértelmű bizonyíték áll rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy az érintett gáz csupán áthaladt az Oroszországi Föderáción, és hogy annak termelő országa nem az Oroszországi Föderáció. Az említett bizonyítékokat kellő időben, legkésőbb egy hónappal az unió vámterületére való belépés előtt be kell nyújtani az engedélyező hatóságokhoz annak érdekében, hogy az importált gáz nyomon követhető legyen a termelés helyéig.

(26) A Strandzha 1 rendszerösszekötési pont az Uniót olyan csővezeték-hálózattal köti össze, amely nemcsak az Azerbajdzsáni Köztársaságból vagy a Török Köztársaságból szállít gázt, hanem jelentős mennyiségben az Oroszországi Föderációból is. Ezért egyértelmű bizonyítékok benyújtását kell előírni annak megállapításához, hogy a termelő ország nem az Oroszországi Föderáció, és elegendő ellenőrzési időt kell biztosítani a hatóságok számára, hogy biztosítani lehessen, hogy az 1. sz. Strandzha rendszerösszekötési ponton keresztül importált gáz ne az Oroszországi Föderációból származzon vagy ne onnan exportálják közvetlenül vagy közvetve. Amennyiben a jövőben más rendszerösszekötési pontokat is összekapcsolnak jelentős volumenű orosz gázt szállító csővezeték-rendszerekkel, ugyanezt az ellenőrzést kell alkalmazni.

(27) Jelentős volumenű földgáz léphet be az Unióba emellett „árutovábbítási” eljárás keretében is. Mivel a gázbehozatalra vonatkozó szigorú nyomonkövetési szabályok, például az előzetes engedélyezés szabályai, nem alkalmazandók az Unión az árutovábbítási eljárás keretében áthaladó vagy vámraktározási szabályok szerint tárolt gázra, helyénvaló külön biztosítékokat előírni az árutovábbítás nyomon követésére szolgáló rendszer formájában, amely lehetővé tenné a vámhatóságok számára, hogy nyomon kövessék az árutovábbítási eljárás keretében megvalósuló gázáthaladást annak érdekében, hogy az Unión árutovábbítási eljárás keretében áthaladó földgáz végül ne kerülhessen szabad forgalomba az Unióban. Amennyiben üzemeltetők az Uniós Vámkódex szerinti átmeneti megőrzési vagy „árutovábbítási”, vagy vámraktározási eljárás keretében tárolnak gázt, a tagállamoknak megfelelő nyomonkövetési és végrehajtási mechanizmusokkal kell rendelkezniük annak biztosítása érdekében, hogy a harmadik országok általi uniós tárolás ne jelentsen kockázatot a nemzeti vagy regionális ellátásbiztonságra és a tárolási kötelezettségek teljesítésére nézve, és releváns információkat kell szolgáltatniuk a Bizottság számára.

(28) A lojális együttműködés elvével összhangban az engedélyező hatóságoknak, a vámhatóságoknak, a szabályozó hatóságoknak, a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak, az Energiaszabályozók Európai Uniós Együttműködési Ügynökségének (ACER) és a Bizottságnak együtt kell működniük e rendelet rendelkezéseinek végrehajtása és a releváns információk cseréje érdekében, különösen az orosz földgáznak az e rendelet hatálybalépését követően való behozatalát lehetővé tevő ideiglenes mentességek értékelése tekintetében. A vámhatóságoknak, a szabályozó hatóságoknak, a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak és az ACER-nek rendelkezniük kell a szükséges eszközökkel és adatbázisokkal annak érdekében, hogy a különböző tagállamokban található nemzeti és egyéb hatóságok szükség esetén kicserélhessék a releváns információkat. Az ACER-nek szakértelmével hozzá kell járulnia e rendelet végrehajtása nyomon követésének folyamatához. A szükséges interoperábilis, közös információs rendszerek létrehozásának megkönnyítése érdekében a Bizottság és a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy megvizsgálhassák annak lehetőségét, hogy erre a célra használják az (EU) 2021/1149 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([6]) létrehozott Belső Biztonsági Alap (BBA) keretében elérhető költségvetést. A vámhatóságoknak havonta naprakésszé tett tájékoztatást kell nyújtaniuk a szabályozó hatóságok, a hatáskörrel rendelkező hatóságok és a Bizottság számára az orosz gáz behozatalának alakulásával kapcsolatos kulcsfontosságú adatokról, például a hosszú vagy rövid távú ellátási szerződések keretében importált mennyiségekről, a betáplálási pontokról vagy a szerződéses partnerekről. A Bizottságnak az említett információkat adott esetben bele kell foglalnia az e rendelet végrehajtásáról szóló jelentésbe. A Bizottságnak értékelnie kell az érintett hatóságok közötti információcsere és együttműködés hatékonyságát is, és adott esetben a jelentésbe ajánlásokat kell belefoglalni arra vonatkozóan, hogyan javítható ez az információcsere és együttműködés.

(29) Az Ukrajnán keresztül történő, orosz eredetű gázellátás fokozatos megszüntetésének tapasztalatai azt mutatják, hogy a szolidaritás szellemében történő megfelelő előkészítés és koordináció megelőzheti a gázszállítók változásából esetlegesen következő piaci zavarokat vagy ellátásbiztonsági problémákat. A tagállamoknak nemzeti diverzifikációs terveket kell készíteniük a földgázra vonatkozóan és 2026. március 1-jéig be kell nyújtaniuk ezeket a Bizottságnak, hogy összehangolt módon fel lehessen készülni az orosz gáz teljes körű kivezetésére, továbbá annak érdekében, hogy a piac számára elegendő idő álljon rendelkezésre a kapcsolódó változások előrejelzésére, anélkül, hogy ez veszélyeztetné a gázellátás biztonságát vagy jelentős hatást gyakorolna az energiaárakra. Az említett tervekre a szakmai titoktartás szabályainak kell vonatkozniuk, és azokat az érintett tagállam beleegyezése nélkül nem lehet nyilvánosságra hozni. A tervekben ismertetni kell a kereslet csökkentésére, a megújulóenergia-termelés előmozdítására és az alternatív ellátás biztosítására irányuló tervezett nemzeti vagy regionális szintű intézkedéseket, valamint a diverzifikációs folyamatot megnehezítő lehetséges technikai, szerződésből eredő vagy szabályozási akadályokat. Mivel a diverzifikációs folyamat szükségessé teheti az intézkedések nemzeti, regionális vagy uniós szintű összehangolását, a Bizottság kiértékeli a földgázra vonatkozó nemzeti diverzifikációs terveket, és szükség esetén módosításra irányuló ajánlásokat tehet.

(30) A nemzeti diverzifikációs tervek elkészítése során a Bizottságnak összehangolt módon és a szolidaritás szellemében együtt kell működnie a tagállamokkal, különösen a közép- és délkelet-európai országokkal a földgázszállítás alternatív lehetőségeinek azonosítása érdekében. Az ellátás biztonságának javítása mellett az új gázellátás a korábban orosz gáz szállítására használt meglévő infrastruktúra e célra történő felhasználásával kompenzálhatná az elmaradt bevételeket is.

(31) A versailles-i nyilatkozatban az állam-, illetve kormányfők nemcsak az Oroszországi Föderációból származó földgázellátás, hanem az egyéb orosz energiaellátás, különösen a kőolajellátás tekintetében is kötelezettséget vállaltak a fokozatos megszüntetésre. Az Oroszországi Föderáció az Unióval folytatott olajkereskedelem során is hasonló gyakorlatokat alkalmaz, mint a földgáz területén, ahol a kényszerítés és manipuláció eszközeként használta a gázt, amit például az olajellátás múltbeli megszakadásai bizonyítanak. Az Oroszországi Föderációval az olajellátás terén fennálló kapcsolatok függőségeket és biztonsági kockázatokat teremtenek az Unióban. Annak megakadályozása érdekében, hogy az Oroszországi Föderáció az Unióba irányuló olajexportját kényszerítő eszközként használja fel, alapvetően fontos, hogy időben előkészítésre kerüljön az Oroszországi Föderációból származó olajimport fokozatos megszüntetése is. Az Oroszországi Föderációból származó olajimport fokozatos megszüntetését biztosító korlátozó intézkedések ugyan már hatályban vannak, és az olajimport jelentősen csökkent, az orosz olaj további fokozatos kivezetéséhez konkrét előkészítő lépésekre és a szomszédos országokkal való koordinációra lehet szükség.

([6]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1149 rendelete (2021. július 7.) a Belső Biztonsági Alap létrehozásáról (HL L 251, 2021.7.15., 94. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1149/oj).

(32) A tagállamoknak ezért nemzeti diverzifikációs terveket kell készíteniük a nyersolajra és a kőolajtermékekre vonatkozóan is, amelyeknek nemzeti szinten bevezetett és bevezetni tervezett intézkedéseket kell tartalmazniuk az Oroszországi Föderációból származó olajimport átláthatóságának és nyomonkövethetőségének biztosítása érdekében. A Bizottságnak ajánlásokat kell tennie e tervekre vonatkozóan. A tervekre a szakmai titoktartás szabályainak kell vonatkozniuk, és azokat az érintett tagállam beleegyezése nélkül nem lehet nyilvánosságra hozni. A Bizottságnak továbbra is foglalkoznia kell az úgynevezett „árnyékflottáknak” az olajra vonatkozó korlátozó intézkedések kijátszására történő használata problémájával, különösen a REPowerEU ütemtervben meghatározott intézkedések végrehajtása révén.

(33) A 2022. és 2023. évi gázválság során szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy az ellátási helyzetre és az esetleges ellátási függőségekre vonatkozó átfogó információk elengedhetetlenül szükségesek az uniós gázellátás nyomon követéséhez. Ezért az e rendeletben meghatározott átmeneti időszakokat alkalmazó, orosz gázt importáló piaci szereplőknek be kell nyújtaniuk a Bizottságnak minden olyan információt, amely a gázkereskedelmet érintő lehetséges kockázatok értékeléséhez szükséges lehet. Az említett információknak tartalmazniuk kell a vonatkozó gázellátási szerződések fő paramétereit, de akár azok teljes szövegrészeit is – kivéve az árazásra vonatkozó információkat –, amennyiben ez szükséges bizonyos záradékok vagy más szerződéses rendelkezésekre való hivatkozások kontextusának megértéséhez. Az uniós gázellátás nyomon követése során a Bizottságnak figyelembe kell vennie a vámhatóságok által a behozatalra vonatkozóan szolgáltatott információkat és a nemzeti diverzifikációs tervekben szereplő információkat is. A Bizottságnak rendszeresen tájékoztatnia kell az (EU) 2017/1938 rendelettel létrehozott gázkoordinációs csoportot a fokozatos megszüntetés uniós szintű folyamatáról, és éves jelentést kell tennie az orosz gáz fokozatos kivezetéséről. A jelentést a fokozatos megszüntetési folyamat felgyorsítását célzó konkrét uniós ajánlások és intézkedések kísérhetik.

(34) A tagállamoknak és az Uniónak szorosan együtt kell működniük e rendelet végrehajtása során, többek között az esetleges vitarendezési eljárások tekintetében is. Az e rendelettel kapcsolatos, a beruházó és állam közötti esetleges választottbírósági ítéletek tekintetében adott esetben az 1219/2012/EU ([7]) és a 912/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([8]) a tagállamok és az Unió közötti együttműködés és a pénzügyi felelősség megosztása tekintetében foglalt rendelkezések részletei alkalmazandók.

(35) Tekintettel az Oroszországi Föderáció azon közelmúltbeli gyakorlatára, hogy egyoldalúan megváltoztatja és akadályozza az elfogadott bírósági és választottbírósági eljárásokat, sem az érintett személyek, sem az Unió és a tagállamok nem vonhatók felelősségre semmilyen olyan ítéletért, választottbírósági ítéletért vagy egyéb bírósági határozatért, amelyet jogellenes eljárások keretében hoztak, és amelyek ellenében nem áll rendelkezésre a vonatkozó joghatóság szerinti jogorvoslat.

(36) Az Unió szilárd jogi keretet hozott létre a gázellátás biztonságának mindenkori biztosítása és az esetleges ellátási válságok összehangolt kezelése érdekében, beleértve a tagállamok azon kötelezettségét, hogy hatékony és operatív szolidaritást biztosítsanak a földgázra szoruló szomszédaik számára. A Bizottságnak uniós, regionális és tagállami szinten is folyamatosan nyomon kell követnie az Oroszországi Föderációval folytatott gázkereskedelemből eredő gázellátási piaci kockázatok alakulását. Az egy vagy több tagállam ellátásbiztonságát súlyosan veszélyeztető, hirtelen bekövetkező és jelentős fejlemények esetén, valamint az (EU) 2017/1938 rendelet 11. vagy 12. cikke szerinti vészhelyzet kihirdetését követően helyénvaló felhatalmazni a Bizottságot arra, hogy a földgázra vagy LNG-re vonatkozóan e rendeletben meghatározott behozatali tilalmakról szóló határozatnak egy vagy több tagállam tekintetében való elfogadásával meghozza a szükséges vészhelyzeti intézkedéseket. Annak megkönnyítése érdekében, hogy rövid időn belül további behozatalra kerülhessen sor, a Bizottság számára lehetőséget kell biztosítani arra, hogy ilyen helyzetben felfüggessze a gázimportnak az Unió vámterületére való belépéshez szükséges előzetes engedélyezésére vonatkozó követelményt. A Bizottság bármely ilyen felfüggesztését időben korlátozni kell, és az nem állapítható meg egyszerre 4 hétnél hosszabb időre, továbbá csak akkor újítható meg, ha az (EU) 2017/1938 rendelet 11. cikke szerinti vészhelyzet feltételei továbbra is fennállnak. A bizottsági végrehajtási határozatnak további olyan feltételeket kell előírnia, amelyek annak biztosításához szükségesek, hogy az említett felfüggesztés szigorúan a veszély elhárítására korlátozódjon, továbbá kizárólag a rövid távú szerződések megkötését teheti lehetővé. A Bizottság tájékoztatja a gázkoordinációs csoportot, és jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyben megindokolja a felfüggesztést és a meghosszabbítást, és szorosan nyomon követi az ilyen ideiglenes felfüggesztés alkalmazását.

([7]) Az Európai Parlament és a Tanács 1219/2012/EU rendelete (2012. december 12.) a tagállamok és harmadik országok közötti kétoldalú beruházási megállapodások tekintetében átmeneti rendelkezések megállapításáról (HL L 351., 2012.12.20., 40. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1219/oj).

([8]) Az Európai Parlament és a Tanács 912/2014/EU rendelete (2014. július 23.) az Európai Unió által megkötött nemzetközi megállapodások által létrehozott, a beruházók és az államok közötti vitarendezést végző választott bíróságokkal kapcsolatos pénzügyi felelősség meghatározására vonatkozó keret létrehozásáról (HL L 257., 2014.8.28., 121. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/912/oj).).

(37) A szankciók tekintetében a legkedvezőbb igazságszolgáltatási fórum kiválasztásának elkerülése és e rendelet következetes alkalmazásának biztosítása érdekében a tagállamoknak harmonizált szabályokat kell megállapítaniuk az e rendelet megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozóan. Mivel azonban e rendelet megsértése együtt járhat az e rendeletben foglalt tilalmakhoz és kötelezettségekhez szorosan kapcsolódó egyéb uniós jogszabályok, így például vámjogszabályok, korlátozó intézkedések vagy az (EU) 2017/1938 rendelet megsértésével, a szankciók kiszabása – az Európai Unió Alapjogi Chartájával és az az Európai Unió Bíróságának vonatkozó ítélkezési gyakorlatával összhangban – nem vezethet a kétszeres büntetés tilalma elvének megsértéséhez. Ez a rendelet nem érinti a nemzeti jog szerinti büntetőjogi szankciók kiszabását.

(38) Az e rendelettel bevezetett intézkedések teljes mértékben tükrözik az energiapolitikai szolidaritás elvét. Az orosz gázimporttól való függőség szintje ugyanis tagállamonként eltérő, és számos tagállam már hozott intézkedéseket az orosz gáz fokozatos kivezetése érdekében. E rendelet biztosítja az orosz gáz fokozatos kivezetésének uniós szintű harmonizált megközelítését, megőrizve a tagállamok közötti szolidaritást.

(39) Mivel e rendelet céljait a tagállamok nem tudják összehangolt módon és a piac széttagoltságának kockázata nélkül kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban e célok jobban és hatékonyabban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat a szubszidiaritásnak az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt elvével összhangban. Az arányosságnak az említett cikkben foglalt elvével összhangban ez a rendelet nem lépi túl az említett célok eléréséhez szükséges mértéket.

(40) Tekintettel annak fontosságára, hogy az Unió haladéktalanul megszüntesse az Uniónak az Oroszországi Föderációból származó gázbehozataltól való további gazdasági függőségét, e rendeletnek az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon hatályba kell lépnie. A piaci szereplőknek jelentős idő állt a rendelkezésére ahhoz, hogy a 2022. márciusi versailles-i nyilatkozat után, és az e rendeletre irányuló javaslat 2025. június 17-i elfogadását követően kiigazítsák ellátási portfóliójukat. Mindazonáltal helyénvalónak tűnik átmeneti időszakot biztosítani annak érdekében, hogy azok a gázszolgáltatók, amelyek még nem igazították ki ellátási stratégiáikat, megtehessék az e rendeletnek való megfeleléshez szükséges intézkedéseket. Az Oroszországi Föderációból származó gáz behozatalára vonatkozó tilalom ezért csak 2026. március 18-tól alkalmazandó. Annak érdekében, hogy a meglévő ellátási szerződésekkel rendelkező importőröknek és az új szerződéseket kötő importőröknek lehetőségük legyen arra, hogy a szükséges előzetes engedélyezést időben és a tervezett gázimport zavarása nélkül beszerezzék, az e rendeletben előírt különböző engedélyezési eljárásokat már azelőtt alkalmazni kell, hogy az Oroszországi Föderációból származó gáz behozatalára vonatkozó tilalom alkalmazandóvá válna,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy

Ez a rendelet megteremti az Unió számára az Oroszországi Föderációval folytatott földgáz-kereskedelemből fakadó jelentős kereskedelmi és ellátásbiztonsági kockázatoknak való, még fennálló kitettség felszámolására és az Oroszországi Föderációból származó olaj behozatalának eredményes és időben történő fokozatos megszüntetésének előkészítésére szolgáló kereteket azzal, hogy meghatározza a következőket:

a) az Oroszországi Föderációból származó földgáz behozatalának lépcsőzetesen bevezetésre kerülő tilalma;

b) az említett tilalom végrehajtására és nyomon követésére, valamint az Oroszországi Föderációból származó olaj behozatalának fokozatos megszüntetésére vonatkozó szabályok; és

c) az Unión belüli energiaellátás biztonságának hatékonyabb értékelésére vonatkozó rendelkezések.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „földgáz”: a Kombinált Nómenklatúra (a továbbiakban: KN) 2711 11 00 és 2711 21 00 kódjai alá tartozó gáz;

2. „LNG”: a 2711 11 00 KN-kód alá tartozó cseppfolyósított földgáz;

3. „gáz-halmazállapotú földgáz”: a 2711 21 00 KN-kód alá tartozó földgáz;

4. „keverékek”: különböző származási országokból származó LNG-volumenek keverékei;

5. „hosszú távú ellátási szerződés”: egy évet meghaladó időtartamra szóló, a földgáz-derivatívák kivételével földgázra vonatkozó ellátási szerződés;

6. „rövid távú ellátási szerződés”: legfeljebb egyéves időtartamra szóló, a földgáz-derivatívák kivételével földgázra vonatkozó ellátási szerződés;

7. „tengerparttal nem rendelkező ország”: olyan ország, amelyet teljes egészében szárazföld határol, és amely nem rendelkezik közvetlen hozzáféréssel a tengerhez;

8. „behozatal”: az áruk szabad forgalomba bocsátása a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([9]) (a továbbiakban: az Uniós Vámkódex) 201. cikke értelmében;

9. „importőr”: az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely az adott vám-árunyilatkozatban az Uniós Vámkódex 5. cikkének 15. pontjában meghatározott nyilatkozattevő, vagy olyan természetes vagy jogi személy – beleértve a kapcsolt vállalkozásokat is –, aki vagy amely az árukat az Unió vámterületére behozza, vagy az árukat egyéb módon az uniós piacon forgalomba hozza;

10. „kapcsolt vállalkozások”: a 2013/34/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ([10]) 2. cikkének 12. pontjában meghatározott kapcsolt vállalkozások;

11. „vámhatóság”: az Uniós Vámkódex 5. cikkének 1. pontjában szereplő fogalommeghatározás szerinti vámhatóságok;

12. „engedélyező hatóság”: az a hatóság, amely hatáskörrel rendelkezik az 5. cikk szerint benyújtott engedélyezési kérelmek vizsgálatára;

13. „hatáskörrel rendelkező hatóság”: az (EU) 2017/1938 rendelet 2. cikkének 7. pontjában meghatározott, hatáskörrel rendelkező hatóság;

14. „szabályozó hatóság”: az (EU) 2024/1788 európai parlamenti és tanácsi irányelv ([11]) 76. cikkének (1) bekezdése szerint kijelölt szabályozó hatóság;

15. „irányítás”: az (EU) 2024/1788 irányelv 2. cikkének 55. pontjában meghatározott irányítás;

16. „rendszerösszekötési pont”: az (EU) 2024/1788 irányelv 2. cikkének 63. pontjában meghatározott rendszerösszekötési pont;

17. „rendszerösszekötő”: az (EU) 2024/1788 irányelv 2. cikkének 39. pontjában meghatározott rendszerösszekötő;

18. „betáplálási pont”: az (EU) 2024/1788 irányelv 2. cikkének 61. pontjában meghatározott betáplálási pont;

19. „kiadási pont”: az (EU) 2024/1788 irányelv 2. cikkének 62. pontjában meghatározott kiadási pont;

20. „teljesítési pont”: a gázellátási szerződésben meghatározott azon fizikai vagy virtuális helyszín, ahol a földgázt az eladónak át kell adnia és a vevőnek át kell vennie;

21. „szerződött mennyiségek”: azok a földgázmennyiségek, amelyeket a vevő köteles megvásárolni és az eladó köteles rendelkezésre bocsátani az eredeti ellátási szerződésben meghatározottak szerint, kivéve az alapmennyiségek mennyiségi változásait előíró szerződéses rendelkezésekből eredő mennyiségeket, például a felkerekített mennyiségeket, a töredékmennyiségeket, a felfelé módosító mennyiségeket, vagy a szerződés feltételei szerinti egyéb volumen szerinti módosításokat, kivéve a 2025. június 17. előtt kifizetett kiegyenlítő mennyiségeket;

([9]) Az Európai Parlament és a Tanács 952/2013/EU rendelete (2013. október 9.) az Uniós Vámkódex létrehozásáról (HL L 269., 2013.10.10., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

([10]) Az Európai Parlament és a Tanács 2013/34/EU irányelve (2013. június 26.) a meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi kimutatásairól, összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a kapcsolódó beszámolókról, a 2006/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 182., 2013.6.29., 19. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj).

([11]) Az Európai Parlament és Tanács (EU) 2024/1788 irányelve (2024. június 13.) a megújuló gáz és a földgáz, valamint a hidrogén belső piacára vonatkozó közös szabályokról, az (EU) 2023/1791 irányelv módosításáról és a 2009/73/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1788, 2024.7.15., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj).

21. „felkerekített mennyiségek”: azok a földgázmennyiségek, amelyeket egy adott évben az éves szerződéses mennyiséghez hozzáadnak annak érdekében, hogy az utolsó szállítmányt egész szállítmányra kerekítsék;

23. „töredékmennyiségek”: a következő szerződéses évekre átvitt földgázmennyiségek, amennyiben az egy év során leszállított mennyiség vagy több vagy kevesebb, mint a kiigazításokat követően a kiigazított éves szerződéses mennyiség; az ilyen mennyiségek lehetnek pozitívak vagy negatívak;

24. „felfelé módosító mennyiségek”: azok a földgázmennyiségek, amelyeket egy ellátási szerződés valamely szerződő felének mérlegelési jogköre szerint, az ellátási szerződések alapján opcionálisan hozzá lehet adni az éves szerződött mennyiséghez;

25. „kifizetett kiegyenlítő mennyiségek”: azok a földgázmennyiségek, amelyeket a vevő jogosult vagy köteles átvenni és későbbi időszakokban kifizetni a minimális „átvétel vagy fizetés” (take-or-pay) rendelkezéseknek megfelelően, és amelyek a korábbi időszakokban szerződött, de át nem vett mennyiségekkel kapcsolatban felmerülő esetleges hiány pótlására szolgálnak, a hosszú távú ellátási szerződésben meghatározottak szerint;

26. „szállítási ütemterv”: a felek által a gázellátási szerződésben meghatározott menetrend vagy terv, amely rögzíti a meghatározott időközönként valamely eladó által átadandó és valamely vevő által átveendő földgáz-mennyiségeket, továbbá a teljesítés időpontját, helyét és feltételeit is, az ellátási szerződésben vagy bármely kapcsolódó üzemeltetési eljárásban foglaltak szerint;

27. „nominálás”: az (EU) 2024/1789 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([12]) 2. cikkének 8. pontjában meghatározott nominálás;

28. „olaj”: a 2709 és 2710 KN-kód alá tartozó nyersolaj, földgázkondenzátumok, finomítói nyersanyagok, adalékok és oxigenátok, valamint más szénhidrogének és olajtermékek;

29. „termelő ország”: az az ország, ahol a földgázt kitermelik, függetlenül attól, hogy a földgázt ezt követően egy másik országban cseppfolyósították vagy újragázosították-e; amennyiben az Oroszországi Föderációtól eltérő országokban kitermelt földgázt az Oroszországi Föderációban cseppfolyósítják vagy újragázosítják, az Oroszországi Föderációt kell a termelő országnak tekinteni.

II. FEJEZET

AZ OROSZORSZÁGI FÖDERÁCIÓBÓL SZÁRMAZÓ FÖLDGÁZ BEHOZATALÁNAK LÉPCSŐZETESEN BEVEZETENDŐ TILALMA

3. cikk

Az Oroszországi Föderációból származó földgáz behozatalának tilalma

(1) Tilos az Oroszországi Föderációból származó, vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált, csővezetéken keresztül szállított gáz-halmazállapotú földgáz (a továbbiakban: vezetékes gáz) behozatala, kivéve, ha a 4. cikkben foglalt ideiglenes kivételek valamelyike alkalmazandó.

(2) Tilos az Oroszországi Föderációból származó, vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált, vagy az Oroszországi Föderációban kitermelt gáz-halmazállapotú földgázból származó LNG behozatala, kivéve, ha a 4. cikkben foglalt ideiglenes kivételek valamelyike alkalmazandó. Ez a tilalom vonatkozik az Oroszországi Föderációból származó, vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált, vagy az Oroszországi Föderációban kitermelt gáz-halmazállapotú földgázból származó, keverékekben található LNG-re is.

4. cikk

Ideiglenes mentesség a meglévő ellátási szerződések esetében

(1) A 3. cikk (1) bekezdése szerinti tilalom 2026. június 17-től, a 3. cikk (2) bekezdése szerinti tilalom pedig 2026. április 25-től alkalmazandó, amennyiben az engedélyező hatóságok felé bizonyítható, hogy az érintett behozatalt 2025. június 17. előtt megkötött és azóta – az e cikk (5) bekezdésének hatálya alá tartozó módosítások kivételével – nem módosított rövid távú ellátási szerződés keretében hajtják végre.

([12]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1789 rendelete (2024. június 13.) a megújuló gáz, a földgáz és a hidrogén belső piacairól, az 1227/2011/EU, (EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 és (EU) 2022/869 rendelet és az (EU) 2017/684 határozat módosításáról, valamint a 715/2009/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1789, 2024.7.15., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj).

(2) Az e rendelet 3. cikkének (1) bekezdése szerinti tilalom 2027. szeptember 30-tól alkalmazandó, amennyiben az engedélyező hatóságok felé bizonyítható, hogy az érintett behozatalt 2025. június 17. előtt megkötött és azóta – az e cikk (5) bekezdésének hatálya alá tartozó módosítások kivételével – nem módosított hosszú távú ellátási szerződés keretében hajtják végre.

Amennyiben a Bizottság megállapítja, hogy fennáll a kockázata annak, hogy egy tagállam nem teljesíti az (EU) 2017/1938 rendelet 6a. cikke szerinti, a föld alatti gáztárolók tekintetében 2027-re vonatkozó feltöltési célértéket, figyelemmel a célérték teljesítése elmulasztásának kockázatával kapcsolatos körülményekre legkésőbb 2027. szeptember 15-ig végrehajtási határozat útján megerősíti az említett kockázatot.

Amennyiben a Bizottság e bekezdés második albekezdése alapján végrehajtási határozatot hoz, az e rendelet 3. cikkének (1) bekezdése szerinti tilalom csak 2027. november 1-jétől alkalmazandó az adott tagállamban, amennyiben az engedélyező hatóságok számára bizonyítható, hogy az érintett behozatalra az e bekezdés első albekezdése szerinti hosszú távú ellátási szerződés keretében kerül sor. A Bizottság haladéktalanul tájékoztatja az Európai Parlamentet, a Tanácsot és az (EU) 2017/1938 rendelet 4. cikkével létrehozott gázkoordinációs csoportot a végrehajtási határozatáról.

(3) A 3. cikk (2) bekezdése szerinti tilalom 2027. január 1-jétől alkalmazandó, amennyiben az engedélyező hatóságok felé bizonyítható, hogy az érintett behozatalt 2025. június 17. előtt megkötött és azóta – az e cikk (5) bekezdésének hatálya alá tartozó módosítások kivételével – nem módosított hosszú távú ellátási szerződés keretében hajtják végre.

(4) A 3. cikk szerinti tilalom 2027. szeptember 30-tól, vagy amennyiben a Bizottság e cikk (2) bekezdésével összhangban végrehajtási határozatot fogadott el, 2027. november 1-jétől alkalmazandó, amennyiben az engedélyező hatóságok felé bizonyítható, hogy:

a) az érintett behozatalt tengerparttal nem rendelkező országba történő szállítással járó, rövid távú ellátási szerződés keretében hajtják végre, amely a b) pont szerinti hosszú távú ellátási szerződés teljesítéséhez szükséges; és

b) létezik olyan, tengerparttal nem rendelkező országba történő szállítással járó, vezetékes gáz behozatalára vonatkozó hosszú távú ellátási szerződés:

   i. amelyet 2025. június 17. előtt kötöttek meg, és azt követően nem módosítottak, kivéve, ha a módosítás az e cikk (5) bekezdésének hatálya alá tartozik;

   ii. amely az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált gázzal való ellátásra vonatkozik; továbbá

   iii. amelynek esetében az Unió és valamely harmadik ország közötti határon található eredeti teljesítési pontra történő teljesítés már nem hajtható végre.

(5) Az (1), a (2), a (3) és a (4) bekezdésben előírt ideiglenes mentességek akkor is alkalmazandók a meglévő ellátási szerződések tekintetében, ha azokat az alábbiak szerint módosítják:

a) csökkentik a szerződött mennyiségeket;

b) csökkentik az árakat és díjakat;

c) módosítják a titoktartási záradékokat;

d) módosítják az operatív, például a kommunikációs eljárásokat;

e) megváltozik a szerződő felek címe;

f) a szerződéses kötelezettségeket átruházzák a kapcsolt vállalkozások között;

g) bírósági vagy választottbírósági eljárások által megkövetelt változtatásokat tesznek; vagy

h) a tengerparttal nem rendelkező országok nemzeti teljesítési pontjai közti váltás.

(6) Az (1), a (2), a (3) és a (4) bekezdéssel összhangban behozott mennyiségek nem haladhatják meg a szerződött mennyiségeket.

III. FEJEZET

A BEHOZATAL ELŐZETES ENGEDÉLYEZÉSE ÉS A RELEVÁNS INFORMÁCIÓK BENYÚJTÁSA ÉS CSERÉJE

5. cikk

A behozatal előzetes engedélyezése és a releváns információk benyújtása

(1) Amennyiben az importőr a 4. cikk alapján ideiglenes mentességet kér, a behozatalt előzetes engedélyezéshez kell kötni. Az engedélyező hatóságok rendelkezésére kell bocsátani minden olyan információt, amely szükséges annak értékeléséhez, hogy teljesülnek-e a 4. cikkben meghatározott feltételek.

(2) Az (1) bekezdésben említett információknak legalább a következőket kell magukban foglalniuk:

a) a gázellátási szerződés megkötésének időpontja;

b) a gázellátási szerződés időtartama;

c) a szerződött mennyiségek, beleértve az azoktól felfelé vagy lefelé való rugalmas eltérés jogát;

d) a gázellátási szerződésben részt vevő felek azonosítása, beleértve az Unióban bejegyzett felek esetében a gazdálkodók nyilvántartási és azonosító (EORI) számát;

e) LNG-behozatal esetében a cseppfolyósítás helye és az első berakodási kikötő;

f) keverékek esetében a keverékben található, az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált földgáz mennyiségét és az egyéb származási országokból származó földgáz mennyiségét igazoló, valamint a keverési folyamat megállapítására vonatkozó dokumentáció;

g) a teljesítési pontok, ideértve a teljesítési pontra vonatkozó esetleges rugalmassági mechanizmusokat; és

h) a gázellátási szerződés bármely módosítása, a módosítás tartalmának és időpontjának megjelölésével, kivéve a kizárólag a gázárra vonatkozó módosításokat.

Amennyiben a 4. cikk alapján ideiglenes mentesség iránti kérelem kerül benyújtásra, és a földgáz árát 2025. június 17-én vagy később módosították, az e cikk (1) bekezdésében említett információknak tartalmazniuk kell az ármódosításról szóló információkat.

Az (1) bekezdésben említett információkat legkésőbb egy hónappal a földgáznak az Unió vámterületére történő belépése előtt be kell nyújtani az engedélyező hatóságnak. Ugyanez a határidő vonatkozik az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált gázt tartalmazó keverékekre.

(3) Előzetes engedélyhez kötött az olyan földgáz behozatala, amelynek a termelő országa nem az Oroszországi Föderáció, kivéve, ha az említett behozatal a (4) bekezdés hatálya alá tartozik. Legkésőbb 5 munkanappal a földgáznak az Unió vámterületére való belépését megelőzően be kell nyújtani a földgáz szabad forgalomba bocsátásának helye szerinti tagállam engedélyező hatóságai számára a termelő ország megállapításához szükséges valamennyi információt.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott előzetes engedély alóli mentesség alkalmazandó, ha a földgázt olyan országból importálják, amely gázt állít elő, és amely 2024-ben több mint 5 milliárd m^3 földgázt exportált az Unióba, és:

a) megtiltotta az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált földgáz behozatalát, vagy más korlátozó intézkedéseket alkalmaz az ilyen gázra vonatkozóan; vagy

b) nem rendelkezik olyan gázinfrastruktúrával, amely lehetővé tenné számára LNG vagy csővezetékes gáz behozatalát.

A Bizottság legkésőbb e rendelet hatálybalépésének napjától számított 5 munkanapon belül végrehajtási határozat útján összeállítja az első albekezdésben meghatározott feltételeket teljesítő országok jegyzékét.

A Bizottság nyomon követi, hogy az első albekezdésben meghatározott feltételek továbbra is teljesülnek-e, és ennek megfelelően indokolatlan késedelem nélkül frissíti a jegyzéket az engedélyező hatóságok vagy adott esetben a vámhatóságok, valamint az uniós szervek által a 7. cikk (2) bekezdése alapján szolgáltatott információk alapján.

A Bizottság végrehajtási határozat útján visszavonhatja az e bekezdés első albekezdésében meghatározott előzetes engedélyezés alóli mentességet, ha az engedélyező hatóságok vagy adott esetben a vámhatóságok egy vagy több esetben megállapítják, hogy valamely e cikk első albekezdésében említett ország exportőrei kijátsszák a 3. cikkben meghatározott tilalmakat, vagy ha a Bizottság okkal feltételezi, hogy az exportáló országok hatóságai nem avatkoznak be megfelelően a kijátszási gyakorlatok ellen.

(5) Az engedélyező hatóságok, a vámhatóságok és a 6. és 7. cikkben említett nyomon követésben részt vevő egyéb hatóságok, amennyiben úgy ítélik meg, hogy az előzetes engedélyezési eljárás keretében szolgáltatott információk nem elegendőek annak értékeléséhez, hogy az engedélyt meg kell-e adni, részletesebb információkat kérhetnek. Az említett hatóságok más forrásokból származó információkra is támaszkodhatnak. Konkrétabban, az engedélyező hatóságok megkövetelhetik a gázellátási szerződésben foglalt egyes rendelkezések teljes szövegének vagy a teljes gázellátási szerződés szövegének a benyújtását – az árra vonatkozó információk kivételével –, különösen akkor, ha bizonyos szerződéses rendelkezések egymással összefüggnek, vagy ha az értékeléshez elengedhetetlen a szerződéses rendelkezések szövegének teljes körű ismerete.

Amennyiben a benyújtott információk nem meggyőzőek, a vámhatóságoknak el kell utasítaniuk az érintett áruk szabad forgalomba bocsátását.

A Bizottság az engedélyező hatósággal vagy adott esetben a vámhatósággal szoros együttműködésben iránymutatást tesz közzé az előzetes engedélyezési eljárás további részleteiről, valamint a benyújtandó dokumentumok és bizonyítékok megfelelő típusairól.

(6) Az engedélyező hatóságoknak és a vámhatóságoknak ellenőrizniük kell a termelő ország azonosítása érdekében benyújtott bizonyítékokat és, amennyiben szükséges, további információkat kell kérniük, amelyek kiterjedhetnek, de nem korlátozódnak a hozzáférhető szállítási dokumentációra, például az LNG-rakományok nyilvánosan hozzáférhető műholdas nyomon követésére vagy az Európai Tengerészeti Biztonsági Ügynökségtől származó nyomonkövetési információkra.

(7) Vélelmezni kell, hogy az Unióba az Unió és az Oroszországi Föderáció vagy Belarusz közötti határokon, rendszerösszekötőkön vagy rendszerösszekötési pontokon keresztül, illetve olyan csővezetéken keresztül behozni tervezett földgázt, amely az Oroszországi Föderációt az Unióval köti össze és harmadik országokon halad át anélkül, hogy az Oroszországi Föderáció és az Unió között belépési ponttal rendelkezne, közvetlenül vagy közvetve az Oroszországi Föderációból exportálják.

(8) Vélelmezni kell, hogy az Unióba a Strandzha 1 rendszerösszekötési ponton keresztül behozni tervezett földgázt közvetlenül vagy közvetve az Oroszországi Föderációból exportálják, kivéve, ha legkésőbb 7 munkanappal az Unió vámterületére való belépést megelőzően olyan egyértelmű bizonyítékot tudnak benyújtani az engedélyező hatóságoknak, amely kétséget kizáróan igazolja, hogy az említett gáz termelő országa nem az Oroszországi Föderáció.

(9) Amennyiben a gázinfrastruktúrában vagy a kereskedelmi mintákban bekövetkező változások olyan helyzetet eredményeznek, amelyben a Strandzha 1-től eltérő rendszerösszekötési pontok kötik össze az Uniót jelentős volumenű, az Oroszországi Föderációból származó, vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált földgázt szállító rendszerekkel, a (8) bekezdés értelemszerűen alkalmazandó az említett rendszerösszekötési pontokon keresztül importálandó földgázra. A Bizottság végrehajtási határozattal azonosítja az érintett rendszerösszekötési pontokat.

(10) Amennyiben a földgázt az Unión keresztül harmadik országból harmadik országba szállítják az Uniós Vámkódex szerinti árutovábbítási eljárás keretében, ideértve a vámraktározási szabályok szerinti, tárolás céljából történő szállítást is, az engedélyező hatóságokat és adott esetben a vámhatóságokat legkésőbb 5 munkanappal a tervezett árutovábbítást megelőzően tájékoztatni kell a következőkről:

a) az árutovábbítási eljárás keretében szállítani kívánt földgázt termelő ország megnevezése, kivéve, ha ez az információ nem áll rendelkezésre;

b) a tervezett vagy tényleges nominálási ütemtervek, amelyek meghatározzák a továbbított gáz volumenét, a továbbítás időzítését, a gáz betáplálási és kiadási pontjait, adott esetben napi részletességgel;

c) volumenek és teljesítési pontok a gázellátási szerződésekben; és

d) adott esetben az eladó vagy vevő vagy bármely közvetítő szervezet és az érintett uniós átvitelirendszer-üzemeltetők közötti szerződés.

Az engedélyező hatóságoknak ellenőrizniük kell az adatok következetességét, és - adott esetben - a kapott információkat haladéktalanul meg kell osztaniuk a vámhatóságokkal.

(11) Amennyiben az üzemeltetők az Uniós Vámkódex szerinti átmeneti megőrzési vagy árutovábbítási vagy vámraktározási eljárás keretében tárolnak az Oroszországi Föderációból származó, vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált földgázt az Unió területén, a tagállamoknak megfelelő nyomonkövetési és végrehajtási mechanizmusokkal kell rendelkezniük annak biztosítása érdekében, hogy a harmadik országok általi uniós tárolás ne jelentsen kockázatot a nemzeti vagy regionális ellátásbiztonságra vagy az (EU) 2017/1938 rendelet 6a–6d. cikke szerinti tárolási kötelezettségek teljesítésére nézve, és releváns információkat kell szolgáltatniuk a Bizottság számára.

6. cikk

Eredményes nyomon követés és jelentéstétel

(1) A vámhatóságoknak, és adott esetben a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak és a szabályozó hatóságoknak, az Európai Csalás Elleni Hivatalnak (OLAF), az Európai Ügyészségnek (EPPO), valamint az Energiaszabályozók Európai Uniós Együttműködési Ügynökségének (ACER) biztosítaniuk kell a II. fejezet rendelkezéseinek hatékony nyomon követését, és szükség esetén teljes körűen érvényesíteniük kell végrehajtási hatáskörüket, és szorosan együtt kell működniük más érintett nemzeti hatóságokkal, más tagállamok hatóságaival, az uniós hatóságokkal és a Bizottsággal.

(2) Hatásköreik gyakorlása keretében az engedélyező hatóságoknak és a vámhatóságoknak a végrehajtási intézkedéseik során az olyan rendszerösszekötési pontokra, LNG-létesítményekre vagy tranzitvezetékekre kell összpontosítaniuk, ahol a kijátszás kockázata magas, ideértve például azokat az eseteket, amikor a behozatal olyan harmadik országokból érkezik, amelyek az Oroszországi Föderációból származó, vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált földgázzal is kereskednek, vagy olyan termelőlétesítményekből exportálnak földgázt, amelyek részben az Oroszországi Föderáció vállalatainak tulajdonában vannak. Amennyiben szükséges, az e rendelet végrehajtása során azonosított potenciális kijátszási gyakorlatok kezelése érdekében a hatóságoknak a 7. cikk szerinti együttműködési mechanizmus igénybevétele útján ki kell igazítaniuk végrehajtási prioritásaikat. A Bizottság a tagállamokkal együttműködve nyomon követi a harmadik országokon keresztül behozott földgáz teljes volumenét annak érdekében, hogy felmérje az e rendelet 3. és 4. cikke kijátszásának lehetséges kockázatait.

7. cikk

Együttműködés és információcsere

(1) Az engedélyező hatóság a vámhatóság, kivéve, ha valamely tagállam erre a célra más hatóságot jelöl ki. Amennyiben valamely tagállam a vámhatóságtól eltérő hatóságot jelöl ki engedélyező hatóságnak, erről tájékoztatja a Bizottságot.

(2) Az engedélyező hatóságoknak feladataikkal, felelősségi köreikkel és hatáskörükkel összhangban a lehető legnagyobb mértékben együtt kell működniük a szabályozó hatóságokkal, a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal és adott esetben a vámhatóságokkal, valamint az OLAF-fal, az EPPO-val, az ACER-rel és a Bizottsággal, és ki kell cserélniük velük a földgázbehozatalról kapott információkat annak érdekében, hogy eredményesen értékelni lehessen, megvalósul-e a 3. és 4. cikknek való megfelelés. Meg kell osztaniuk különösen az e rendelet végrehajtása során azonosított, a lehetséges kijátszási gyakorlatokra vonatkozó információkat.

(3) Az engedélyező hatóságok vagy adott esetben a vámhatóságok a Bizottság rendelkezésére bocsátják azokat a releváns információkat, amelyek lehetővé teszik a Bizottság számára annak nyomon követését, hogy a 4. cikk (1), (2), (3), (4) és (5) bekezdésében foglalt feltételek továbbra is teljesülnek-e. Ennek során a Bizottság különösen azt ellenőrzi, hogy az említett rendelkezéseket nem használják-e kijátszás céljára.

(4) A (3) bekezdéssel összhangban szolgáltatott információkon túlmenően az engedélyező hatóságoknak vagy adott esetben a vámhatóságoknak havonta tájékoztatniuk kell a szabályozó hatóságokat, a hatáskörrel rendelkező hatóságokat, az ACER-t és a Bizottságot az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált földgáz behozatalának alakulásával kapcsolatos fontos elemekről, például a hosszú vagy rövid távú ellátási szerződések keretében importált mennyiségekről, a belépési pontokról vagy a szerződéses partnerekről. Az említett tájékoztatásnak ki kell terjednie az Oroszországi Föderációból származó, vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált és az 5. cikk (10) bekezdésében említett árutovábbítási eljárás keretében az Unióba belépő földgázzal kapcsolatos, legfontosabb fejleményekre is.

(5) A különböző tagállamok engedélyező hatóságainak és adott esetben vámhatóságainak a szükséges mértékben meg kell osztaniuk egymással a földgázbehozatallal kapcsolatban kapott információkat, és együtt kell működniük egymással e rendelet hatékony végrehajtásának biztosítása és az intézkedések kijátszásának elkerülése érdekében. Ennek keretében igénybe kell venniük azokat a meglévő eszközöket és adatbázisokat, amelyek lehetővé teszik a releváns információk eredményes cseréjét a tagállamuk nemzeti hatóságai és más tagállamok hatóságai között, vagy szükség esetén ilyen eszközöket kell bevezetniük.

(6) 2026. július 1-jéig, majd 2027. július 1-jéig az ACER az e rendelet alapján kapott adatok és a birtokában lévő információk alapján jelentést tesz közzé, amelyben áttekintést nyújt az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált földgázra vonatkozó ellátási szerződésekről, és értékeli a diverzifikáció energiapiacokra gyakorolt hatását. E jelentésnek ki kell terjednie adott esetben az 5. cikk (10) bekezdésében említett árutovábbítási eljárás keretében az Unióba belépő, az Oroszországi Föderációból származó, vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált földgázzal kapcsolatos adatokra is.

(7) E rendelet végrehajtásának megkönnyítése érdekében a Bizottság és az ACER adott esetben megosztja az engedélyező hatóságokkal, illetve a vámhatóságokkal a birtokában lévő releváns információkat az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált földgáz behozatalát érintő szerződéseket illetően.

(8) Amennyiben az e cikk szerinti információcserére vonatkozó kötelezettség teljesítése szempontjából releváns, az 515/97/EK tanácsi rendelet ([13]) értelemszerűen alkalmazandó.

8. cikk

Szankciók

(1) A tagállamok hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókat írnak elő a 3., a 4. vagy az 5. cikk be nem tartásának esetére.

(2) Jogi személyek esetében a kiszabható szankció felső határa legalább a következő:

a) a vállalkozás előző pénzügyi évre vonatkozó teljes globális éves árbevételének 3,5 %-a;

b) 40 millió EUR; vagy

c) a becsült tranzakciós forgalom 300 %-a, amelyet az érintett földgáz volumene és a TTF piacon érvényes „másnapi” szerződéses árak alapján kell kiszámítani.

Természetes személyek esetében a kiszabható szankció felső határa legalább 2,5 millió EUR.

(3) Amennyiben a tagállam jogrendszere nem biztosítja a hatáskörrel rendelkező hatóságok számára a közigazgatási bírságok önálló kiszabásának hatáskörét, e cikk olyan módon alkalmazható, hogy a bírságot a hatáskörrel rendelkező hatóság kezdeményezésére az illetékes nemzeti bíróságok szabják ki, miközben biztosítani kell, hogy e jogorvoslatok hatékonyak legyenek, és a felügyeleti hatóságok által kiszabott közigazgatási bírságokkal egyenértékű hatást váltsanak ki. A kiszabott bírságoknak minden esetben hatékonynak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lenniük.

(4) A tagállamok 2028. február 4ig tájékoztatják a Bizottságot az e cikk végrehajtását biztosító, hatályban lévő nemzeti rendelkezésekről, továbbá haladéktalanul értesítik a Bizottságot az azokat érintő minden későbbi módosításról.

IV. FEJEZET

NEMZETI DIVERZIFIKÁCIÓS TERVEK

9. cikk

A földgázra vonatkozó nemzeti diverzifikációs tervek

(1) Minden tagállam kidolgoz egy tervet, amelyben ismerteti a gázellátásának diverzifikálásával kapcsolatos intézkedéseket, mérföldköveket és potenciális akadályokat (a továbbiakban: a földgázra vonatkozó nemzeti diverzifikációs terv), hogy a 3. és 4. cikk szerint megállapított határidőn belül megszüntesse az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált földgáz behozatalát.

(2) A földgázra vonatkozó nemzeti diverzifikációs tervnek a következő elemek mindegyikét tartalmaznia kell:

a) az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve, meglévő ellátási szerződések alapján exportált földgáz behozatalának volumenéről rendelkezésre álló információk;

([13]) A Tanács 515/97/EK rendelete (1997. március 13.) a tagállamok közigazgatási hatóságai közötti kölcsönös segítségnyújtásról, valamint a vám- és mezőgazdasági szabályozás helyes alkalmazásának biztosítása érdekében e hatóságok és a Bizottság együttműködéséről (HL L 82., 1997.3.22., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/515/oj).

b) az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált földgáz helyettesítésére bevezetett és bevezetni tervezett nemzeti szintű támogató intézkedések egyértelmű leírása, beleértve a fokozatosan kivezetni tervezett mennyiségeket, a végrehajtás mérföldköveit és ütemtervét, valamint – amennyiben rendelkezésre állnak – az alternatív ellátási forrásokra és útvonalakra vonatkozóan előirányzott lehetőségeket. Ezek az intézkedések magukban foglalhatják az (EU) 2024/1789 rendelet 42. cikke alapján létrehozott AggregateEU platform használatát, az energiavállalatok diverzifikációs erőfeszítéseit támogató intézkedéseket, az együttműködést regionális csoportokban – például a közép- és délkelet-európai energetikai összeköttetésekkel foglalkozó magas szintű munkacsoportban –, a földgázbehozatalt villamosítás, energiatakarékosság, energiahatékonysági intézkedések, a biogáz-, a biometán- és a tisztahidrogén-termelés fellendítése, a megújuló energia alkalmazása, valamint önkéntes keresletcsökkentési intézkedések révén kiváltó alternatívák azonosítását, vagy más tagállamok lehetőségeit az ellátás diverzifikálásának elősegítésére;

c) az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált földgáz helyettesítését korlátozó esetleges technikai, szerződésből eredő vagy szabályozási akadályok azonosítása, valamint áthidalásuk lehetőségei.

(3) A tagállamok 2026. március 1-jéig az I. mellékletben meghatározott formanyomtatvány felhasználásával benyújtják a Bizottságnak a földgázra vonatkozó nemzeti diverzifikációs terveiket.

(4) A Bizottság adott esetben elősegíti a földgázra vonatkozó nemzeti diverzifikációs tervek elkészítését és végrehajtását, többek között bevált gyakorlatok és technikai segítségnyújtás biztosításával. A meglévő ellátási szerződések esetében alkalmazandó, e rendelet 4. cikke szerinti átmeneti időszakban a Bizottság koordinációt folytat a tagállamokkal az alternatív ellátási források felkutatására irányuló diverzifikációs erőfeszítéseik terén. Az új gázellátás kompenzálhatná az elmaradt bevételeket is, ha a korábban az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált földgáz szállítására használt meglévő infrastruktúrát e célra használnák fel. A tagállamok rendszeresen jelentést tesznek a gázkoordinációs csoportnak a földgázra vonatkozó nemzeti diverzifikációs terveik elkészítése, elfogadása és végrehajtása terén elért eredményekről. A Bizottság a földgázra vonatkozó nemzeti diverzifikációs tervek alapján értékeli az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált földgáz fokozatos kivezetésének végrehajtását, és az értékeléséről az (EU) 2017/1938 rendelet 17. cikkében foglaltaknak megfelelően jelentést tesz a gázkoordinációs csoportnak.

10. cikk

Az olajra (nyersolajra és kőolajtermékekre) vonatkozó nemzeti diverzifikációs tervek

(1) Az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált olajat importáló tagállamoknak az olajellátásuk diverzifikálásával kapcsolatos intézkedéseket, mérföldköveket és potenciális akadályokat ismertető tervet (a továbbiakban: az olajra vonatkozó nemzeti diverzifikációs terv) kell kidolgozniuk annak érdekében, hogy 2027 végéig megszüntessék az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált olaj valamennyi behozatalát.

(2) Az olajra vonatkozó nemzeti diverzifikációs terveknek a következő elemek mindegyikét tartalmaznia kell:

a) a meglévő ellátási szerződések alapján az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált olajbehozatal volumenéről rendelkezésre álló információk;

b) az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált olaj helyettesítésére tervezett nemzeti szintű intézkedések, beleértve a fokozatosan kivezetni tervezett mennyiségeket, a végrehajtás mérföldköveit és ütemtervét, valamint az alternatív ellátási forrásokra, ellátási útvonalakra és energiaforrásokra vonatkozó lehetőségeket vagy más tagállamok lehetőségeit az ellátás diverzifikálásának elősegítésére;

c) az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált olaj átláthatóságának és nyomonkövethetőségének biztosítása érdekében nemzeti szinten bevezetett és bevezetni tervezett intézkedések – amennyire lehetséges –, beleértve az esetleges újracímkézett behozatal ellenőrzésére vonatkozó intézkedéseket is;

d) az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált olaj behozatalára vonatkozó esetleges nemzeti tilalmak;

e) az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált olaj helyettesítését korlátozó esetleges technikai, szerződésből eredő vagy szabályozási akadályok, valamint áthidalásuk lehetőségei.

(3) A tagállamok 2026. március 1-jéig a II. mellékletben meghatározott formanyomtatvány felhasználásával benyújtják a Bizottságnak az olajra vonatkozó nemzeti diverzifikációs terveiket. A Bizottság legkésőbb egy hónappal a tervek benyújtását követően közzéteszi a tagállamoktól kapott tervek betekinthető változatát.

(4) A Bizottság adott esetben elősegíti az olajra vonatkozó nemzeti diverzifikációs tervek elkészítését és végrehajtását, többek között bevált gyakorlatok és technikai segítségnyújtás biztosításával. A Bizottság segíti a tagállamok közötti együttműködést az olajra vonatkozó nemzeti diverzifikációs terveik végrehajtása során. A Bizottság értékeli, hogy az olajimport esetleges felgyorsított megszüntetése milyen hatással járna az orosz olajellátás teljes kivezetése által leginkább érintett tagállamokra. Aktívan együttműködik a közvetlenül érintett tagállamokkal és más releváns tagállamokkal az értékelés során azonosított lehetséges kockázatok minimalizálását szolgáló megoldásokon. A tagállamok rendszeresen jelentést tesznek a 2009/119/EK tanácsi irányelv [14] 17. cikkével létrehozott olajkoordinációs csoportnak az olajra vonatkozó nemzeti diverzifikációs terveik elkészítése, elfogadása és végrehajtása terén elért eredményekről.

(5) Amennyiben az olajra vonatkozó nemzeti diverzifikációs terv megállapítja annak kockázatát, hogy 2027 végéig esetleg nem valósul meg az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált olaj fokozatos kivezetése, a Bizottság a releváns nemzeti diverzifikációs terv értékelését követően, annak benyújtásától számított 3 hónapon belül ajánlást adhat ki az érintett tagállamnak arra vonatkozóan, hogy miként lehet időben megvalósítani a fokozatos kivezetést és az említett ajánlást közzéteszi. Az ajánlást követően az érintett tagállam három hónapon belül naprakésszé teszi az olajra vonatkozó diverzifikációs tervét, figyelembe véve a Bizottság ajánlását.

V. FEJEZET

A GÁZELLÁTÁS BIZTONSÁGÁNAK NYOMON KÖVETÉSE

11. cikk

Az (EU) 2017/1938 rendelet módosításai

Az (EU) 2017/1938 rendelet a következőképpen módosul:

1. A 2. cikk a következő pontokkal egészül ki:

„33. »átvétel vagy fizetés rendelkezés«: olyan szerződéses rendelkezés, amely arra kötelezi a vevőt, hogy egy adott időszakon belül egy meghatározott minimális gázmennyiséget átvegyen, vagy fizesse meg egy meghatározott minimális gázmennyiség árát, függetlenül attól, hogy a gázt ténylegesen átvette-e;

34. »szállítás vagy fizetés rendelkezés«: olyan szerződéses rendelkezés, amely arra kötelezi az eladót, hogy a gázszállítás elmaradása esetén szerződés által előírt bírságot fizessen.”

2. A 14. cikk (6) bekezdése a következőképpen módosul:

a) az első albekezdés a következő ponttal egészül ki:

„c) a Bizottságot és az érintett, hatáskörrel rendelkező hatóságokat az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált gáz tárgyában kötött gázellátási szerződésekkel kapcsolatban a következő információkról:

i. az (EU) 2026/261 európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) 5. cikkének (1) bekezdése szerinti információk;

ii. a szállítandó és átveendő mennyiségekre vonatkozó információk, ideértve az »átvétel vagy fizetés« rendelkezések vagy a »szállítás vagy fizetés« rendelkezések szerinti esetleges rugalmassági mechanizmusokat;

iii. szállítási ütemtervek (LNG) vagy nominálások (vezetékes gáz);

iv. az éves szerződött mennyiségekre vonatkozó lehetséges szerződéses rugalmassági mechanizmusok, beleértve a kiegyenlítő mennyiségeket is;

[14] A Tanács 2009/119/EK irányelve (2009. szeptember 14.) a tagállamok minimális kőolaj- és/vagy kőolajtermék-készletezési kötelezettségéről (HL L 265., 2009.10.9., 9. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/119/oj).

v. a gázszállítás felfüggesztésére vagy megszüntetésére vonatkozó feltételek, beleértve a vis maiorra vonatkozó rendelkezéseket is;

vi. arra vonatkozó információ, hogy melyik jog irányadó a szerződésre, és mely választottbírósági mechanizmust alkalmazzák;

vii. a gázellátási szerződés teljesítése szempontjából releváns egyéb kereskedelmi megállapodások kulcsfontosságú elemei, az árakra vonatkozó információk kivételével.

(*) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2026/261 rendelete (2026. január 26.) az orosz földgáz behozatalának fokozatos megszüntetéséről és az orosz olaj behozatalának fokozatos megszüntetésére való felkészülésről, az esetleges energiafüggőségek hatékonyabb nyomon követéséről és az (EU) 2017/1938 rendelet módosításáról (HL L, 2026/261, 2026.2.2., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/261/oj).";

b) a bekezdés a következő albekezdésekkel egészül ki:

„Az első albekezdés c) pontjában említett információkat legkésőbb 2026. március 4-ig kell benyújtani, és azokat minden egyes szerződés tekintetében bontott formátumban kell megadni, beleértve a teljes releváns szövegrészt – az árakra vonatkozó információk kivételével –, különösen akkor, ha a szerződéses rendelkezések megfogalmazásának teljes ismerete elengedhetetlen a gázellátás biztonságának értékeléséhez, vagy ha bizonyos szerződéses rendelkezések kapcsolódnak egymáshoz.

Az LNG-terminál-szolgáltatók tájékoztatják a Bizottságot az Oroszországi Föderációból származó felhasználók és az Oroszországi Föderáció vállalkozásai által irányított felhasználók által megrendelt szolgáltatásokról, beleértve a szerződéses szolgáltatásokat, az érintett mennyiségeket és a szerződések időtartamát."

3. A 17. cikk második bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„A Bizottság – mindenekelőtt a Bizottságnak és a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak a 14. cikk (6) bekezdésének c) pontjával összhangban bejelentett információk alapján – folyamatosan nyomon követi az Unió energiarendszerének az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált gázzal történő ellátásnak való kitettségét, ideértve a harmadik országokon keresztüli ellátásnak való kitettségét is.

A Bizottság az (EU) 2026/261 rendelet 9. cikkében említett gázra vonatkozó nemzeti diverzifikációs tervek alapján értékeli az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált gáz említett rendelet szerinti fokozatos kivezetésének nemzeti, regionális és uniós szinten való végrehajtását és jelenti az értékelését a gázkoordinációs csoportnak.

A harmadik bekezdésben említett értékelés alapján a Bizottság éves jelentést tesz közzé, amely átfogó áttekintést nyújt a tagállamok által a gázra vonatkozó nemzeti diverzifikációs terveik végrehajtása terén elért eredményekről.

Adott esetben a Bizottság a gázra vonatkozó nemzeti diverzifikációs terv benyújtását követő három hónapon belül ajánlást adhat ki, amely meghatározza a gázellátás biztonságos diverzifikálásának és az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált gáz időben történő fokozatos kivezetésének biztosítására irányuló lehetséges fellépéseket és intézkedéseket.

Az említett ajánlás alapján az érintett tagállam három hónapon belül naprakésszé teszi nemzeti diverzifikációs tervét, figyelembe véve a Bizottság ajánlását."

VI. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

12. cikk

Szakmai titoktartás

(1) Az e rendelettel összhangban megkapott, kicserélt vagy továbbított valamennyi bizalmas információra a szakmai titoktartás tekintetében e cikkben megállapított követelmények vonatkoznak.

(2) A szakmai titoktartási kötelezettség minden olyan személyre vonatkozik, aki az e rendelet végrehajtásában részt vevő hatóságok alkalmazásában dolgozik vagy dolgozott, valamint minden olyan természetes vagy jogi személyre, akire vagy amelyre az érintett hatóságok átruházták hatásköreiket, beleértve az említett hatóságok által megbízott könyvvizsgálókat és szakértőket is.

(3) A szakmai titoktartás hatálya alá tartozó információk nem hozhatók nyilvánosságra, kivéve, ha ezt uniós vagy tagállami jogban megállapított rendelkezés írja elő.

(4) Az érintett hatóságok vagy a tagállamok között az e rendelettel összhangban kicserélt valamennyi, üzleti vagy működési feltételekre, és egyéb gazdasági vagy személyes ügyekre vonatkozó valamennyi információ bizalmasnak minősül, és a szakmai titoktartás követelményeinek hatálya alá tartozik, kivéve, ha az érintett hatóság a közléssel egyidejűleg kijelenti, hogy az ilyen információ nyilvánosságra hozható vagy a nyilvánosságra hozatalt az uniós vagy a nemzeti jogban megállapított rendelkezések írják elő vagy az ilyen nyilvánosságra hozatal jogi eljáráshoz szükséges.

13. cikk

Nyomon követés

(1) A Bizottság folyamatosan nyomon követi az uniós energiapiac helyzetének alakulását, különösen az Oroszországi Föderációból származó energiaimporttal kapcsolatos potenciális gázellátási függőségekkel vagy egyéb ellátásbiztonsági kockázatokkal összefüggésben. A Bizottság 2028. február 4-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak e rendelet végrehajtásáról.

Az említett jelentésnek tartalmaznia kell az 5. cikkben előírt előzetes engedélyezési eljárás hatékonyságának értékelését. Tartalmaznia kell továbbá az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált, uniós tárolókban tárolt földgázzal kapcsolatos esetleges ellátásbiztonsági kérdésekre vonatkozó információkat. Emellett a jelentésnek tartalmaznia kell az érintett hatóságok között a 6. cikkel és a 7. cikk (2) és (5) bekezdésével összhangban megvalósuló információcsere és együttműködés hatékonyságának értékelését, és adott esetben ajánlásokat kell megfogalmaznia az információcsere és az együttműködés javítására vonatkozóan.

(2) Egy vagy több tagállam energiaellátásának biztonságát súlyosan fenyegető hirtelen és jelentős fejlemények esetén, és miután az (EU) 2017/1938 rendelet 11. vagy 12. cikke szerinti vészhelyzetet kihirdették, a Bizottság részben vagy egészben határozat útján ideiglenesen felfüggesztheti e rendelet II. fejezetének alkalmazását egy vagy több tagállamban. A Bizottság ilyen esetben az e rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerinti előzetes engedély követelményét is felfüggesztheti. A Bizottság vonatkozó határozatának bizonyos feltételeket kell tartalmaznia, különösen annak biztosítására, hogy a felfüggesztés szigorúan a fenyegetés kezelésére korlátozódjon. A felfüggesztésnek arra az időtartamra kell korlátozódnia, amely feltétlenül szükséges azon időtartam áthidalásához, amíg nem áll rendelkezésre elegendő, az Oroszországi Föderáción kívüli országokból érkező ellátás az uniós kereslet kielégítéséhez. A felfüggesztés legfeljebb 4 hétre adható meg, és csak akkor hosszabbítható meg, ha az (EU) 2017/1938 rendelet 11. cikke szerinti vészhelyzeti feltételek továbbra is fennállnak. Az e bekezdés szerinti ideiglenes felfüggesztés időtartama alatt kizárólag rövid távú ellátási szerződések engedélyezettek. A Bizottság minden ilyen felfüggesztésről tájékoztatja a tagállamokat és a gázkoordinációs csoportot, és jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyben megindokolja a felfüggesztést és annak bármely meghosszabbítását. A Bizottság a jelentést kérésre az Európai Parlament elé terjeszti.

14. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

A 3. cikk 2026. március 18-tól alkalmazandó, kivéve, ha a 4. cikk másként rendelkezik.

Az 5. cikk 2026. február 18-tól alkalmazandó.

Ez a rendelet nem érinti a 833/2014/EU rendeletben megállapított, LNG-hez kapcsolódó tilalom alkalmazását, amely e rendelet rendelkezéseitől függetlenül alkalmazandó és betartandó.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2026. január 26-án.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*
R. METSOLA	M. RAOUNA

I. MELLÉKLET

A földgázra vonatkozó nemzeti diverzifikációs terv formanyomtatványa

Ez a formanyomtatvány a 9. cikkben előírt nemzeti diverzifikációs tervet kidolgozó nemzeti hatóságok számára készült. A tervnek az alábbiakat kell tartalmaznia:

Általános információk

A terv elkészítéséért felelős hatóság neve	
A gázellátási rendszer ismertetése. Ismertetni kell az alábbiakat: i. a gáz iránti kereslet; ii. az ellátás összetétele, figyelembe véve az orosz ellátástól való függőséget.	

Az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált földgáz tagállamba való behozatalára vonatkozó főbb információk

Az egyes szerződések hivatkozási száma, az importőrök által a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal és a Bizottsággal közölt formában	
Adott esetben: az Oroszországi Föderáció vállalatai vagy azok kapcsolt vállalkozásai által megrendelt LNG-terminál-szolgáltatások	
Az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált földgáz tagállamba szállítandó teljes szerződött mennyisége A szerződéses rugalmassági mechanizmusok és a csatlakozási pontok (rendszerösszekötési pont, behozatali hely, LNG-terminál stb.)	

Az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált földgáz helyettesítésére irányuló intézkedések ismertetése

Ismertetni kell a következő elemeket:

Diverzifikációs lehetőségek: i. alternatív ellátás; ii. alternatív ellátási útvonalak; iii. kereslet-összevonás	
Az intézkedés és a célkitűzések ismertetése, beleértve a kivezetni tervezett mennyiségeket és többlépcsős intézkedés esetében a közbenső lépéseket	
Végrehajtási ütemterv	
Az intézkedések hatása az energiarendszerre, többek között az áramlási mintákra, az infrastruktúra-kapacitásra, a tarifákra stb.	
A szomszédos tagállamokra gyakorolt hatás	

Az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált földgáz helyettesítését megnehezítő technikai, szerződésből eredő vagy szabályozási akadályok ismertetése

Technikai, szerződésből eredő vagy szabályozási akadályok	
Az akadályok leküzdésének lehetőségei és ütemterve	
Kategória	A fokozatosan kivezetésre kerülő volumenek helyettesítése ([1])
Szükséges információk	Az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált földgáz fennmaradó volumenének helyettesítésére nemzeti szinten bevezetett és bevezetni tervezett intézkedések ismertetése: i. az egyes intézkedések következtében kivezetni tervezett mennyiségek, ii. végrehajtási ütemterv (a terv megkezdésének és lezárásának időpontja), iii. alternatív ellátási lehetőségek és ellátási útvonalak felsorolása
Vezetékes gáz	
Cseppfolyósított földgáz (LNG)	

([1]) Ezek az intézkedések magukban foglalhatják az (EU) 2024/1789 rendelet 42. cikke szerinti AggregateEU platform használatát, az energiavállalatok diverzifikációs erőfeszítéseit támogató intézkedéseket, a regionális csoportokban, például a közép- és délkelet-európai energetikai összeköttetésekkel foglalkozó magas szintű munkacsoportban (CESEC) folytatott együttműködést, a földgázbehozatalt villamosítás révén kiváltó alternatívák azonosítását, az energiahatékonysági intézkedéseket, a biogáz, a biometán és a tiszta hidrogén előállításának fellendítését, a megújuló energia alkalmazását vagy az önkéntes keresletcsökkentési intézkedések bevezetését.

II. MELLÉKLET

Az olajra vonatkozó nemzeti diverzifikációs terv formanyomtatványa

Ez a formanyomtatvány a 10. cikkben előírt részletes nemzeti diverzifikációs tervet kidolgozó nemzeti hatóságok számára készült. A tervnek a következőket kell tartalmaznia:

Általános információk

A terv elkészítéséért felelős hatóság neve	
Az olajellátási rendszer ismertetése. Ismertetni kell az alábbiakat: i. az olaj iránti kereslet; ii. az ellátás összetétele, figyelembe véve az orosz ellátástól való függőséget.	

Az Oroszországi Föderációból származó, vagy onnan közvetlenül vagy közvetve a tagállamba exportált olaj (nyersolaj és kőolajtermékek) behozatalára vonatkozó főbb információk

A tagállamba szállítandó, az Oroszországi Föderációból származó, vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált olaj teljes szerződött mennyisége A szerződéses kötelezettségek lejárati időpontja	
A különböző érdekelt felek (eladó, importőr és vevő) kilétére vonatkozó információk	

Az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált olaj helyettesítésére irányuló intézkedések ismertetése

Ismertetni kell a következő elemeket:

Diverzifikációs lehetőségek: i. alternatív ellátás; ii. alternatív ellátási útvonalak	
Az intézkedés és a célkitűzések ismertetése, beleértve a kivezetni tervezett mennyiségeket és többlépcsős intézkedés esetében a közbenső lépéseket Az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált olaj átláthatóságának és nyomonkövethetőségének biztosítása érdekében nemzeti szinten bevezetett és tervezett intézkedések – amennyire lehetséges –, beleértve az esetleges újracímkézett behozatal ellenőrzésére vonatkozó intézkedéseket is	
Végrehajtási ütemterv	
Az intézkedések hatása az energiarendszerre, többek között az áramlási mintákra, az infrastruktúra-kapacitásra, a tarifákra stb.	
A szomszédos tagállamokra gyakorolt hatás	

Az Oroszországi Föderációból származó vagy onnan közvetlenül vagy közvetve exportált olaj helyettesítését megnehezítő technikai, szerződésből eredő vagy szabályozási akadályok ismertetése

Technikai, szerződésből eredő vagy szabályozási akadályok	
Az akadály leküzdésének lehetőségei és ütemterve	